

A. B. STRIMAITIS,
SEKRETORIUS S. L. A.
307 W. 30th ST., NEW YORK, N. Y.

TEVYNE

SUSIVIENYJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

No. 3 New York, 19 Sausio (January) 1912. Vol. V.

Entered as second-class matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, N. Y. under the Act of March 3, 1875.

Published every Friday by Lithuanian Alliance of America
At 307 W. 30th St. New York, N. Y.

A. B. Strimaitis Sec'y & Business Manager.

YEARLY SUBSCRIPTION RATES:

In the United States \$1.00
To Foreign Countries \$2.00

All communications should be addressed:
"TEVYNE" 307 W. 30th St. NEW YORK, N. Y.
Tel. Chelsea 5152.

Išleidžiama Susivienijimo Lietuvių Amerikoje kas penktadienis.

V. K. Račkauskas Editor (Redaktorius).

PRENUMERATA METUI:

Suvienytose Valstijose \$1.00
Kitose viešpatystėse \$2.00

Kreipianties su visokiais reikalais adresuokite:
"TEVYNE" 307 W. 30th St. NEW YORK, N. Y.

KUR VIENYBE TEN GALYBE

VINCAS DAUNORA
NARIS 213 708 **APTEKORIUS** KUOPOS S. L. A.

UZLAIKO SAVO LOCNOI APTEKOI VISOKIŲ VAISTŲ IR
NUO VISŲ LIGŲ. KREIPKITES PAS SAVO ANI ŠIO ANTRAŠO
229 BEDFORD AVE KAMPAS NORTH 4TH GATVĖS BROOKLYN N. Y.

KUR SVEIKATA TEN LINKSMYBE

Skaityk ir tēmyk, nes Jums yra reikalingos
Daunoros skilvinės proškos.

Labai pasekminga gyduolė nuo visų vidūrinų ligų, kaip: slogi-
nimas dvasios, jausmas sunkumo ir skausmas skilvyj po valgiui, rugš-
tus skonis burnoj, atsirugimas, gazi viduriuose, nerviškas, nu-
vargimas, užkietėjimas vidurių ir t. t. Daunoros skilvinės proškos
suteikia sveikatą, normaliską apetitą sugražina ir stiprina visą orga-
nizmą. Prekė \$1.00, prisiunčiant per paštą \$1.10. Patarimai per
iškus dovauai.

Vincas Daunora
(Aptiekorius)

J. Skritulskas,

— NOTARIJUS IR AGENTAS —

Užlaikau geriausius gėrymus ir cigarus. Parduodu laivakortes ant
visų linių, kur tik kuris norės ir ant geriausių ir greičiausių laivų.
Siunčiu pinigus į visas dalis svieto greitai ir pigiai. Išmainau viso-
kių žemių pinigus ant amerikoniškų. Darau doviernastis, pavedi-
mus dalių ir atlieku visokius reikalus su Maskolijos valdžia. Užlai-
kau svetainę mingams ir veseiloms. Iš tolesnių miestų meldžiu
atsišaukti per laiškus ant žemiaus paduoto adreso:

John Skritulskas
26 Broad St. New Britain, Conn.
Telephone No. 550.

Dr. A. Šliupite - Jankauckienė

Gydo visokias ligas moteriu, vaikų ir vyrų
265 Berry Street, BROOKLYN, N. Y.
(tarpe Grand St. ir So. 1-st St.)
VALANDOS: nuo 12-2 po piet: nuo 7-9 vakare.
TELEPHONAS GREENPOINT 8

Akušerijos Mokykla.

Lietuvės, mokačios lietuviškai rašyti ir skaityti ir norinčios
tapti Akušerėmis, išlavinu ir prirengiu prie egzaminų (State Board
of Health). Tinkamiausis amžis akušerystės mokyti tarp 21 ir 35
metų. Kreipkitės: (2)

Dr. A. L. Graičunas
3310 S. Halsted St. Chicago, Ill.

Tel. Canal 2118

DR. A. L. YUŠKA

Gydo visokias ligas, moterų, vaikų ir vyrų.

Valandos: { Nuo 9 iki 11 iš ryto
3 iki 5 po piet
7 iki 9 vakare

Gyvenimas ir ofisas:
1749 So. Halsted st. Chicago, Ill.

S. L. A. knygų apgarsinimas.

"Lietuviška Chrestomatija", išleista kaštais Suvienijimo Lietuvių Amerikoje" 1901. V. J. Stagaro spaustuveje. Sheoandoah, Pa. 173 pusl. Čienia 40c. S. L. A. sąnariams tiktai 20c.

Ši kniega yra labai įdomi ir akyva visiems, ir suaugusiems ir vaikams, o ypatingai vaikams, jau pramokusiems skaityti. Iš šios kningos mūsų vaikeliai išmoks skaityti savo kalboje ir, kas svarbiausia, pažins savo tautos raštininkus, kurių veikalų nuotrupos šin veikalas surinkta, kaip tai: Reža, Tatarė, Adomas Jakštas J. Maironis, P. Arminas, Dr. V. Kudirka, Lideikis, Vysk. M. Valančauskas, p. Jonas, Bitė, Dėdė Atanazaš, Savasis, Vytautas, Šatrijos Ragana, Vysk. A. Baranauskas. Iš šio autorių surašo matyti, jog ši kniega ne tik patartina kiekvienam turėti, bet tiesiog brukte brukina! Todėl įgykite ją kuogreičiausiai, maž telešuoja, o nauda iš jos didele!

Tėmykite: kniega lešuoja tiktai.....40c.
S. L. A. sąnariams.....20c.

Naujiena! Visiems reikalinga!

Rygiškio Jono Lietuvių Kalbos Sintaks. Pirmonis dalis. Seinai. "Laukaičio, Dvaranausko, Narjausko ir Bendrovės" spaustuveje. 1911. Pysl. 102. Čienia — 55 centai. S. L. A. sąnariams tiktai 50 centų.

Menkas tas tėvynainis, kurs nemoka savo prigimtos

kalbos, o da menkesnis tas, kurs nesirūpina tą prigimtą kalbą pažinti. Šis moksliskas mūsų kalbos vadovėlis yra išleistas tam, kad visi, kas nori ir privalo pasimokinti mūsų kalbos, galėtų tai atsiekti. Ji tinka visiems, net ir mūsų rašytojams, o ypatingai korespondentams ir šiaip žmonėms, rašantiems, bet nemokantiems taisykliškai rašyti.

Čienia..... 75c
S.L.A. sąnariams tiktai..... 50c
Piningus siųskite Sekretoriaus-Kningiaus vardu:

A. B. Strimaitis,
307 West 30th street, New York, N. Y.

MOTERYS IR MERGINOS!

Nepirkit gatavų drapanų, kaip tai: Dresių, Siūty ar Overkotų, ne tokios drapanos tik sugadina jūsų išveizdą ir figurą. Ateikit pas mane o aš jums padarysiu kuopuikiausias drapanas su primieravimu ir pritaikymu prie ypotos kaip kas nores. Męs teipgi užlaikom visokių materijų naujausias mados, iš kurių galėsite pasirinkti ir nekaštuos brangiaus kaip kad pirktumet gatavą krome kur pas svetimtauri. Teipgi siuвам ir iš atneštų materijų.

Kurios negalit ateiti darbo dienoms, tai yra galima ateiti nedelioms nuo 10 val. iš ryto lyg 4 po piet. po šiuo adresu:

Petras Šertvites
370 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.
Tel. 2895 W. Greenpoint. Pagal naują tiltą.

NAMINĖ MOKYKLA

GRAMATIKA angliškos kalbos mokintis be mokinio (apdaryta) \$1.00
VAIKŲ DRAUGAS arba kaip mokintis skaityti ir rašyti bemokinio 15c.
ARITMETIKA mokintis rokandų be mokinio su paveikslais(apdaryta) 35c.
NAUJAS BUOAS mokintis rašyti be mokinio 10c.

Piningus siųskite šiuo adresu:
P. MIKOLAINIS, Box 62 New York, N. Y.

Katalogas Visiems Dykai!

Kožnas žmogus mokantis skaityti privalo turėti mūsų Katalogą, kuriam atras daugelį visokių daiktų. Mūsų Banka priima pinigus užčėdyjimui ir moka 4-tą procentą. Siunčia pinigus ir parduoda laivakortes į visas dalis svieto, pigiaus kaip kiti. Spaudinam visokius drukoriškus darbus greitai, gerai ir pigiai. Reikalaudami katalogo prisiųskite 2c marķę ant adreso:

GEO. A. PUPAUSKY & C
2342 SO. LEAVITT ST. CHICAGO, ILL.

Telephone 762 So. Boston.

DR. F. MATULAITIS

Offiso valandos:
Nuo 12 iki 2 val.; Nuo 7 iki 9 vakare.
495 Broadway,
So. Boston, Mass.

LIETUVIO KRAUTUVE

Pas mane galima gauti naujausias mados laikrodėlių, žiedų, armonikų skripkų ir visokių muzikaliskų instrumentų. Gerų britvų, drąkpojimų mašinukų, albumų fotografijoms, hifoniškų kningų ir maldakningų, visokių gražių popierų laiškams rašyti su puikiais pasiskartimais ir dainomis, su drukuotais aplinkui konvertais: tozinas už 25c, 5 tozinais už \$1.00.

Perkupčiams 1000 už \$6.00. Magiškos kazynos, su kuriomis galima išlošti daug pinigų — \$3.00. Kas norit mano naujo-didelio katalogo, prisiųskite už centu stampą ir aplaikysit jį, o len rasitė daugybę naudingų daiktų.

Naujai išėjo iš spandos **labai reikalinga katalogams kniega "SALTINIS"**, su puikiais apdarais kaštuoja tiktai \$2.00. Prisiųsdami savo aiškų adresą, kreipkitės šiuo adresu:

W. WAIDELIS
112 Grand St. Brooklyn, N. Y.

AKIS IŠAGZAMINUOJA DYKAI Pritaikant stiklus.

H. S. STONE
Akių Specialistas

Valandos: Nuo 9 ryte iki 6 vakare. Nuo 7 iki 9 vakare.
399a Broadway, arti A st. So. Boston, Mass.

Rašykitės prie Susiv. L. A.

Vienatinė ir seniausia lietuviška AGENTURA.

Siunčiam pinigus ir šifkortes

Parduodam **šifkortes** ant visų linijų geriausių ir greičiausių laivų į Europą ir iš Europos. Išvažiuojanti čia gali gaut laivą kada tiknori. Atvažiuojanti gauna iš čia šifkortes su lietuviškais pamokinimais, kaip reikia važiuoti, kaip kelionėje apsaugoti nuo apgavikų, kurie atvažiuojančių tankiai pinigus išvilioja. Kas iš čia turi pirkęs šifkortę, tas niekuomet kelionėje neturi kėblumo jei tik yra sveikas ant akių.

Siunčiam pinigus į visas dalis svieto saugiai, greitai ir pagal pinigų kursą. Telpgi išmainom ant ruskų ir voikiškų.

OFISO VALANDOS: Paprastoms dienoms nuo 8 iki 9 val. vakare. Šventoms dienoms nuo 9 ryto iki 3 val. po piet.

Padarom visokius rejentališkus dokumentus, pav.: Doviernastis, Kontraktus, Testamentus, sukolektuojam dalis Lietuvoje ir atimam į Ameriką. Padarom Aktus Rejentalnus delei žemės ir kitų priklausančių savasčių. Tą viską darome su Konsulio paliudijimu.

Malonus Lietuviai! Su visokiais reikalais kreipkitės prie mūsų, o visame busite kuoteisingiause aprupinti.

J. J. Paukštis ir K. Brazys
120-124 Grand St. Brooklyn, N. Y.

S. L. A. Ideos Darbai.

Susivienijimas savo tiksluose turi užsibriežęs vieną tikslą, kurs yra bene prakilniausias iš visų: "Apšvietos bei doros lietuvių tarpe pakėlimui Susivienijimas steigs kningynus, skaityklas, išleidinės švietimo raštus, skirs dovanas rašytojams už gerų raštų parašymą, teiks pašalpą einantiems augštuosius mokslus. Susivienijimas rengs paskaitas..." ir tt. Taip tas tikslas skamba S. L. A. konstitucijoje.

Pasižiūrėję arčiau, pamatome, kad iki šiol didesnė dalis viršiaus paminėtų darbų buvo tikrai ant popieros: gyvenime neįkūnyta. Gi įkūnyti reikia dėl šių dviejų svarbiausių priežasčių: pirma—Sus. Liet. Am., kaip didelė organizacija, gali labai daug padaryti gero savo nariams ir, abelnai imant, lietuviams išeiviams, steigdamas kningynus, rengdamas paskaitas, leisdamas švietimo raštus. Antra—visa tai vykiant gyveniman, pačiame Susivienijime atsiras didelis gyvumas, jaunesnieji nariai, užsidegdami vieni nuo kitų noru veikti, šviesties ir kitus šviesti, susirūš į tam tikrą švietimos būrį, kurs bus lyg kokia apšvietos armija, agituojianti už organizaciją ir patraukianti prie jos kuodaugiausiai jaunuomenės.

Tikslai gražūs, jų pasekmės gali būti dar gražesnės. Tikrai kyla klausimas, kaip tatai galima atsiekti. Kiekvieno gero sumanymo įkūnijimas reikalauja pasišventimo ir pasidarbavimo; tad ir šiame atvejuje be to apsieiti negalima; reikia tam tikram darbštesnių narių bureliui apsvartyti dalykas, išdirbti planas ir pradėti darbas. Šičion pabandysiu paduoti kelis sumanymus, kurie, manau, vieną — kitą "Tėvynės" skaitytoją privers pamąstyti ir, gal būti, imties darbo, ko aš nuo širdies geidžiu.

I.

Pirmučiausia pažvelgkime į kningų leidimo klausimą. S. L. A. iki 1899—1900 metų leido kningas, kurių keli leidiniai jau išsibaigė (Lietuviai Amerikoje, Būdas Senovės Lietuvių ir tt). Nuo to laiko lyg kas būtų kirtį užkirtęs: nebeišleista nieko, nors nuo keturių jau metų S. L. A. turi laikraštį ir savo spaustuve, tad leidimas kningų atsietų daug pigiau, garsinimas—lengvesnis ir platinimas būtų labai pasekmingas. Apie kningų leidimo klausimą reikia būtinai pakalbėti plačiau, apsvartyti Apšvietos Komisijoje, Seime ir, išdirbus tam tikrą planą, pradėti ir vėl leisti. Dėl paveizdos Tolstojaus "Prisikėlimas" *) išleisit neapsieitų labai brangiai, o būtų nauda ir žmonėms ir Susivienijimui; toliaus būtų galima išleisti visą seriją populiariškų lekcijų, kurių nepasigailėtų Susivienijimui mokslus einanti mūsų jaunuomenė, kurią Susivienijimas kas metai sušelpia aukomis ("Aušra", Valparaisiečiai, "Parama"). Tokios lekcijos, išleistos

*) Delei tūly priezasčių sustabdyta spausdinti "Tėvynėje" "Prisikėlimas". Daug narių reikalauja talpinti toliaus, tūli net praneša, kad jie dėl "Prisikėlimo", kuris jiems patiko, pasiliko prie S. L. A. Neuzilgio bus vėl talpinama.

brošurėlėmis, aplengvintų rengimą paskaitų ir tuomi būtų padarytas didelis darbas. Sulyg lėšų—ne taip jau baisus dalykas. Paveizdan brošuraitė, leidziant ją per laikraštį, nuo 100 puslapių, 2000 egzempl., spausdinama namie, neapsieitų daugiau per 75 ar 80 dcl., kuriuos reikėtų sumokėti į 2—3 mėnesius. Išleisus kningelę, ji tuoj pasiplatintų kuopose, piningai sugrįžtų; o kas būtų viršiaus—eitų į Knigų Leidimo Fondą. Berods dabar beveik ir nėra tokio fondo, bet jis galima lengvai įsteigti. Tegul S. L. A. sumano išleisti kokią naudingą kningutę ir atsiliepia į kuopas, kad jos užsisakytų po kiek-nors egzemplorių iš anksto; iš to susidarys pradinis fondas, o uždėjus pamatą, bus galima lengvai būdavoti namas ir toliaus. Šiam sumanymui įgyvendinti paduočiau šiuos įnešimus:

1.—Įsteigti Knigų Leidimo Fondą, kurs būtų S. L. A. kningiaus priežiūroje ir atsakomybėje;

2.—Sutvarkyti leidimą kningų, o ypatingai populiariškai parašytų lekcijų tam tikromis serijomis iš įvairių mokslo šakų;

3.—S. L. A. kuopos turėtų rūpintis kur ir kaip galima platinti S. L. A. išleidžiamas ir garsinamas kningas, užlaikant tam tikslui kuopų kningius.

II.

Antras iš eilės svarbus klausimas tai rengimas paskaitų, t. y. referatų, prelekcijų ir tt. Tasai klausimas, kol kas yra nesutvarkytas; juo užsiima atskiri asmens ar draugystėles; jie dirba su pasišventimu, atsidėdami savęs. Berods Laikraštinių suvažiavimas išrinko Apšvietos Komisiją, kuri turės pasirūpinti tą klausimą sutvarkyti, bet kaip greit tas įvyks—nežinia. O ir tai Komisijai veikiant, S. L. A. apšvietos reikalai nebus tos komisijos pilnai aprūpinti; ji tegalės prigelbėti, nesa jos pareigos bus platesnės, neuždaromos vienos tikrai organizacijos rėmeliuose. Tatai S. L. A., norėdamas rengti paskaitas, turi per savo Apšvietos Komisiją pasirūpinti tuo dalyku, sužinoti, kiek, kur ir kokias paskaitas lietuviai jau turi paūrpinę; toliaus sužinoti, kurios jų yra gerai apdirbtos, tinkamos spaudai. Parinkus geriausias jų, sugrupavus, pasiūlyti kuopoms. O jai galima—išleisti atskiriomis serijomis, kaip augščiau minėjau.

Toks darbas nėra lengvas; užtat jis lemia geras pasekmes. Nereikia užmiršti, kad juo S. L. A. nariai labiau apsišvies, juo pati organizacija puikiau gyvuos ir juo didesnė neš naudą mūsų vargstančiai išeivijai. Paskaitas reikėtų rūpinti labiausiai iš šių mokslo šakų: visuomeniški mokslai, technika, gamtos mokslai, istorija, literatūra.

Tuo darbu turėtų užsiimti Apšvietos Komisija. Tokiu būdu ir Susivienijimo tikslas neliks tikrai rai-de ir Komisija nebus negyvas kūnas.

III.

Sekas iš eilės klausimas — kningynai. Aiškus yra dalykas, kad S. L. A., kurs iki šiam laikui net prie redakcijos neturėjo šio tokio kningynėlio (dabar jau yra), negali ir vargiai kada galės įsteigti kningynus kuopoms, jai jos pačios tuomi nesirūpins.

O kningynai—reikalingas dalykas. Kiek yra pas mus jaunuomenės, kuri mielai skaitytų, jai turėtų užtektinai piningų stambesniems ir svarbesniems raštams nusipirkti. Atrą—Amerikoje gyvendami taniai visai nedabojama į lietuvių literatūrą Lietuvoje tai dėl neužtektino jų išgarsinimo, tai dėl brangumo, tai dėl kitokių priežasčių. Pertat mėš atsiliegame daugelyje dalykų. Tatai ar nebūtų praktiška įsteigti prie Sus. Liet. Am. *Keliaujantį Knigyną*, kuriame rastų visi Lietuvoje ir Amerikoje mūsų kalba išleisti raštai bent po 2 ar po 3 egzempliorius? Tokis knigynas, sutvarkytas taip, kaip Prūsų lietuvių keliaujantis knigynas. būtų pageidaujama mūsų jaunuo-menei įstaiga. Pagalvokime apie tai ir pabandykime išsireikšti.

Neabejoju, kad atsiras skaitytojų tarpe draugai, norį šį klausimą plačiau išgildinti „Tėvynėje.“ Juo aiškiau dalyką išgildinsime, juo greičiau jis įsikunys ir didesnė bus nauda. *V. K. Račkauskas.*

Atsakymas p. Bagočiui.

Ilgame straipsnyje, tilpusiame „Kovoje“ (N. 47), p. Bagočius apgailistauja, kad S. L. A. tvarkos nėra, kad toji organizacija artinasi prie prapulties ir tt., ir pats siūlesį į kantorius, kad užgiedojus amžiną atsilsį. Veltui p. Bagočius skubinasi su tuom, nes S. L. A. lengvai apsieis be jo patarnavimo: organizacijai dar negrėsia joksai pavojus, o p. Bagočiaus pliauškalai kituose laikraščiuose maža teuzkenks, nes visi gerai žino, kiek Bagočiaus žodis ir jo pasielgimai yr verti. Pažiūrėkime, ką Bagočius sakó ir kiek tie jo sakiniai turi pamato ir vertės.

Pirmučiausia jis sako, kad pasklido gandas, būk socialistai žadą tverti savo pašalpinę organizaciją ir tasai gandas išgąsdinęs neva socialistų „priešus“. Nė vienas kiek nors protaujās žmogus neturi reikalo gąščioties, pirma dėlto, kad panašios organizacijos tvėrimas, jai tik būtų tai daroma nuosekliai ir teisingai, nekenkiant jau esančioms organizacijoms,—visai negali S. L. A. kenkti; Amerikoje gyvena bent 400 tūkstančių lietuvių—tatai dirva plati tiems, kurie nori dirbti ir būti tikrai teisingais. Antra-dėlto, kad, kiek matosi iš visokų socialistų skyrium nuo S. L. A. nesutvers tos pageidaujamos pašalpinės organizacijos, o jai ir sutvertų, tai ji tiek pat tegyvuotų, kiek ir p. Bagočius prezidentavo S. L. A., jai bent jau socialistai nėsileistų Bagočių į tą organizaciją, o tai daleisti sunku.

Toliaus jo sakoma Susivienijimą nebesugebint „savo menkų posmertinės reikalų sutvarkyti“. Ar ne juokinga? Juk S. L. A. dar nesikreipė į p. Bagočių, kad jis pagelbėtų tai sutvarkyti, nors jis to, matomai, labai nori; S. L. A. ir Bagočiaus pagalbos neprašydamas, labai gerai tuos reikalus sutvarko. Matoma Bagočius yra susikrimtęs, kad S. L. A. nesi-duoda jam pasivadzioti už nosies. O jis to norėjo. Jau buvo keli atsitikimai, kad Bagočius bandė nele-

gališkais būdais išgauti posmertines, grąšindamas teismu ir pasirašydamas po laiškais tai „Justice of the peace“, tai „Studentas Jurisprudencijos“, tai kitokiais augštais titulais; matyt jis tuom norėjo pagąsdinti S. L. A. „šulus“ ir „štulbus“: išeina—pagąsdins, pagąsdinęs, o čia jam nusiminę „šulai“ pukšt! ir beišmoka posmertines, nelegališkais keliais pareikalautas. Tatai jam nepasisekė: gavo tinkamus ir jo titulams ir jo asmeniui atsakymus.

Nepasisekus jam „veikti“ toje linkmėje, griebėsi kitokių būdų: ėmė atvirai agituoti prieš S. L. A. Neabejoju, kad skaitytojai, žiną apie Bagočių nors dalelę to, ką žino rašas šituos žodžius, nūsispjaus beskaitydami jo pliauškalus-tauškalus.

Bagočius širdingą išreiškia džiaugsmą, būk S. L. A. griuvas, o turtą esą pasidalins Susivienijimo „štulpai“, kurie, anot Bagočiaus, jau ir rankas iš džiausmo triną, belaukdami palaikų ir palikdami nuogandą, suirutę ir žmonėms padarytasias skriaudas socialistams ištaisyti. Bet, kiek man žinoma, tai tie S. L. A. štulpai, ar jie būtų tautiečiai, ar tautininkai—socialistai, ar pagalios ir patįs socialistai (tik ne pseudo—socialistai, kaip, paveizdan, p. Bagočius ir jo pasekėjai) visi stengėsi ir stengiasi darbuoties Susivienijimui ir velija jam kuogeriausios kloties, bujojimo ir augimo. Nerasi nė vieno, kurs, šekdamas Bagočiaus „mintis“, taip pat „protautų“, kaip kad jis „protauja“. Labai gal būti, kad Bagočiui tiktų pačiam savo delnus patrinti ir pagriebti kiek tų palaikų, jai jos būtų; tatai jis pats parodė savo laiškais, iš kurių matosi, kaip jis begalo nori įsiskverbtį atgal į Susivienijimą, kurs savo laike, pažinęs jo „gerus velijimus“, pasirūpino atstatyti. Jis po kelis sykius rašė Pildomajai Tarybai, kad jį priimtų atgal į S. L. A.; jis, kaip pamename, rašė ir 26-tam Seimui, grąšindamas teismu. Vienok niekas nenusigando nė jo pagrąsinimų, nė jo titulų, ir tie jo reikalavimai pasiliko ignoruojami. Ir juokinga! Jis reikalaudamas, kad jį priimtų atgal į S. L. A. grąšina teismu už nuplėšimą garbės (?), už sugadinimą jam vardo (?). O ištikrųjų, tą garbę jis pats sau sugadino, gi to vardo kaip ir turėti nebūtų turėjęs (nes kas turi du vardų ar daugiau, tas neturi nė vieno tinkamo).

Jo planai, taip sakant, neišdegė, tad ir ėmėsi nešvarios agitacijos laikraščiuose, minėtinais „Keleivyje“. Iš to tai ir pasirodo, kiek jam rūpėjo organizacijos gerovė, kiek jis sąžiningai atsinesė į veikimą mūsų visuomenėje, ir ar yra nors koks pamatas kaip jo reikalavimams taip ir jo agitacijai prieš S. L. A. ir už žadamą naują pašalpinę organizaciją. Ar ir tame žadėjime nesislepia tuščias žmonių suvedžiojimas, kad geriau paskui sudrumstam vandenyje pasizvejojus? Iš darbų jų pažinsite juos.

Bagočius primeta dar gi netikusį būtent, neteisingą, aikvojimą S. L. A. piningų. Čia tai jau ir pasirodė „didvyrys“ tikroje savo šviesoje. Galiau užtikrinti, kad vienas centas nėra išėjęs iš S. L. A. izdo išnaudojimo keliais. Tegul skaitytojai pažvelgia į kitas organizacijas ir jų šeimyninkavimą. Juk S. L. A.

nariai, mokėdami sulyginamai mažą mokesį, gauna laikraštį, gauna posmertinę, sušelpia viešuosius lietuvių reikalus; ir tt. o kitose organizacijose (ne pašalpinėse) kur beveik tiek pat mokama, gauna... tik laikraštį, ir tas pats tankiai deficitą neša. Kalbant apie išnaudojimą, primetant nebūtus daigtus, šmeižiant ypatas, net ir tokiam žmogui, kaip p. Bagočius, reikėtų pabandyti bent pasirodyti teisingu (jai negali būti tikrai tokiu).

Pagalios primetama S. L. A. advokatai ir jų darbas S. L. A. labui. Drąsiai tvirtinu, kad jie dirba S. L. A. taip, kaip rodo tikrai teisingų žmonių sąžinė, ir jų veiklumo S. L. A. dirvoje niekad nesulyginsi su p. Bagočiaus veikimais, nors ir jis, kur tik gali, rašos "Jurisprudencijos Studentu" būsimu advokatu t. y. Beje, rods, pas mus tai jau įnėjo į "kūną ir kraują", kad tuos žmones, kurie tikrai teisingai ir su pasišventimu mums pasidarbuoja, mes tankiausia paniėkiname ir mindome, o tuščius pagyras, rėksnius ir tvarkardžius primanytume—ant rankų nešiotume! Taip-pat ir šitame atvejuje. Bet laikas, tasai geriausias mokytojas, parodys žmonėms, kieno darbas buvo tikrai naudingas ir kas užsipelno paniekos, o kam reikia atiduoti pagodonę. Juk ir su tais žmonėmis galima yra nesutikti tūluose dalykuose, bet tai dar neparodo jų darbo nenaudingumą.

Pagalios Bagočius praneša, kad S. L. A. išstatė kuopų viršininkus ant pavojaus: būsią baudžiami, kas kalbina narius prie S. L. A. Tegul Bagočius taip labai tuom dalyku nesirūpina, dar niekas už tai nepapuolė kalėjiman ir nepapuls. O kaslink agitacijos—tai kiekvieno doro ir teisingo žmogaus pareiga yra už S. L. A. agituoti. O Bagočiaus apšmaizos, mėtomas ant kitų, ir jo neteisingi darbai tegul jam pačiam ir pasilieka. Jūsų tarnas

Fr. Živatkauskas.

Šaltas oras.

Priprasta manyti, kad šaltas oras kenkia žmogaus sveikatai. Vienok ne visai taip yra; daktarų ištyrimai parodė, kad šaltas oras daugelyje ligų yra tikrai ger gyduolė. Šaltas oras yra tikra geradarystė sergantiems malarija, džiova, dezinterija ir kitokiomis ligomis. Taip-pat ir gyvuliams šaltas oras yra kur kas sveikesnis už šiltąjį. Štai ką apie tai rašo laikraštis "American Medicine":

Šaltas oras žmonėms, sergantiems geltonuoju drugiu, buvo ir patiriamas ir ginamas, tad reikia arčiau su tuo klausimu apsipažinti. Nėra abejonės, kad daugelis žmonių tiek pat piningų išleidžia vasaros metu atšaldymui oro kambariuose, kiek žiemos metu apšildymui, nors daug geriau yra laikyti kambarius šaltai, nesa galima yra gyventi ir šaltame ore, gerai apsirėdžius, kaip tai ir daro daugelis bėdinių žmonių, ar ir tolimoje šiaurėje gyvenančios tautos. Therapijoje šaltas oras dabar yra taip-pat reikalingas, kaip chininas ar gyvasis sidabras...

Dėlko, būtent iš kokių savo ypatybių šaltas oras yra gera gyduolė, — dar neišaiškinta; žinoma tik tai, kad jis gydo; taip pat nežinome kaip gydo chininas, vienok turime sutikti su tuo, kad taip yra, t. y. kad gydo.

Šaltas oras turi daugiau savyje oxygeno, negu šiltas, ir reikalauja, kad krūtinė tankiau alsuotų ir ne taip įtempto širdies veikimo, kaip šiltas oras; mažakraujų žmonių kraujas tuokart veikia labiau ir per tat ir uždegimas ir užsikrėtimas nėra taip pavojingi. Žinoma yra stipri ir raminanti veikmė, kurią turi šaltas oras ant nervų, bet dėlko ir kokiu būdu — tai dar paslaptis mokslui.

Dabarties atkreipiama atidžia į tai, kad išsiaiškintus kraujo veikmė šaltame ore; gal tas išsiaiškinimas, jai žmonės pasieks, bus raktas į daugelį dar nežinomų mums dalykų.

L. D.

Tabako kenksmingumas.

Rūkymas tabako įvairiuose pavydaluose (sigarai, cigaretai, pypkės) yra taip prasiplatinęs, kad vargiai būtų galima rasti šalį, kurioje žmonės nerūkytų, išskyrus jai bent tas šalis, kur dar neprieina civilizuo-tų tautų pirklybos laivynai. Ir drauge su tuo yra labai kenksmingas. Berods tabakas nekenkia taip greitai, kaip kokie nors kiti nuodai, veikia ūmai; užtat veikia išlengvo, bet tikrai. Jai visi rūkytojai gerai suprastų, kaip jie save nuodija, tai pasiliautų rūkė, išskyrus tuos, kuriems jau nebemiela yra gyventi.

O svarbiausia rūkyme tai, kad svaigulys, paeinąs nuo tabako ir nuodai, vadinami nikotinu, taip pavergia sau žmogaus nervus ir nusilpnina valią, kad žmogus tikrai pavirsta į silpną ir negalintį pagundai atsispirti gyvūną.

Sakoma yra, kad, pasinodijus truputį nikotinu, žmogaus protas bent tuom tarpu darosi skaistesnis, mintis gaivesnė, o vaidentuvė padilginta. Rūkymo apginėjai nurodo, kaipo į paveizdą, į E. Kantą, kurs labai daug rūkė, o vienok parašė nemaža labai svarbių ir gilių filozofiškų veikalų, kuriuose išreikštos mintys turėjo didelę įtekmę ant Europos gyvenimo; vienok kas žino, gal Kantas būtų ovęs didesnis filozofas, gal būtų parašęs dar svarbesnius veikalus, jai visai nebūtų rūkęs?

Tabakas taip veikia ant širdies, kad, anot dro Bouchard'o, Paryžiuje, specialisto širdies ligose, devynios dešimtos dalis visų pripažintų netinkamais kariuomenei jaunikaičių serga širdies liga, paeinančia nuo rūkymo tabako. To daktaro privedama įvairių faktų, iš kurių minėtini: Anglijos karalius Edvardas mirė nuo tabako sukeltos širdyje ligos (tą ligą dras Bouchard vadina "tobacco heart"). Markas Twain, žinomas Amerikos rašytojas-humoristas, mirė tos pačios ligos pakirstas. Vengrijos karalius nupuolė nuo arklio ir užsimušė, nesa berūkant sugedo jo rėgėjimas. Pastarųjų 10 ties metų laike skaitlius mirčių nuo tos priežasties pakilo nuo 6 (ant 100 tūkst. žmonių) iki

24%. Ar-gi iš to ne aišku, kad rūkymas tabako kenkia ne tik jaunikaičiams, ale ir suaugusiems?

Tabakas blogai veikia ir į inkstus, kaip tą daugelis daktarų patvirtina. Statistika parodo, kad ne vienai susekta, jog bent 10 dalis rūkytojų turi nesveikus inkstus ir jų šlapime susekama albuminas; daktarai labai tankiai užgina rūkymą ligoniams, sergantiems įvairiomis ligomis.

Kalbant apie tabaką, visada ir visur turime žinoti jį esant ne kuo kitu, kaip tik nuodais ir tai begalo tvirtais. Paveizdan viena dešimta dalis gramo nikotino antsyk užmuša ožką; nesykį Lietuvoje galima matyti valiukus-bernus nuodijant žydų ožkas skjstimu iš pypkių (saporka); o daug mažesnė doza nikotino užmuša varlę. Tūlas vokiečys agronomas rodė moksliskame susirinkime, kaip kenksmingai veikia tabakas ant daugelio augmenų. Karveliai niekad neserga karbunkulu, kurią tai ligą užiname pas avis; dr. Charvin išbandė, kad, davus karveliui visai nežymią dozą nikotino, paukštis mirė, karbunkulo bakterijų pagautas.

Dras Wright, Londone, prirodė, kad vartojimas tabako sumažina kraujyje spėką atsispyrimo prieš džiova, arba, kitais žodžiais sakant, rūkančiojo organizmas yra labiau linkęs užsikrėsti džiova ne kaip nerūkančiojo. Jis patėmija, turėjęs jauną pacientą, rūkantį tabaką, kurio minėtoji spėka nupuolė iki 0, o normaliskame organizme toji spėka nurodoma skaitline 100. Jaunikaitį pasigavo džiova ir kelių sevaičių bėgyje nuzurdijo. Sekcijos lavonų parodo, kad rūkytojai yra dusyk daugiau linkę prie džiovos, ne kaip nerūkantieji.

Yra tūkstančių-tūkstančiai pav., kuriais būt galima toliau dar prirodinėti tabako kenksmingumą. Nega lima yra tikrinti, kad tabako rūkymas labiau užkenkia suaugusiems ne kaip jauniems; kenkia lygiai ir šiems ir tiems, jai bent tik tame yra skirtumas, kad suardymui suaugusiojo žmogaus organizmo, kurs turi savyje daugiau spėkos atsispyrimo prieš nuodus, reikia daugiau tų nuodų, negu jaunam dar nesubrendusiam organizmui.

Neprošalį būtų mūsų rūkytojams, o ypatingai jaunomenei, rimtai pamąstyti apie blėdį, paeinančią nuo rūkymo. Jaunuomenei tātai patartina labjausiai, nesa prie ko jaunais metais pripranti, to ir pasenus sunku nusikratyti.

L. D.

Paaškinimas nuo Konst. Kom.

Sekretoriaus.

80-oji kuopa iš Priceburg, Pa., užklausė Konst. Komisijos Sekretorių:

1) — § 198 projekte pasakyta, jog visos kuopos

prisilaiko vienodos tyarkos: čarteris, blankos, kningos, antspauda ir tt. Meldžiu paaškinti, kokios formos turėtų būti antspauda, ar su žirgu, ar vien tik kuopos numeris, ar tokia, kokią katra kuopa pasirinks.

2) — Kur kalbama apie skyrių pašalpos ligoje, pasakyta, jog įstojantis į tą skyrių turi užsimokėti įstojimo mokesį. Kaip tai reikia suprasti: ar senieji nariai, norėdami prigulėti ir prie pašalpos skyriaus, turės mokėti įstojimą į tą skyrių? Naujai įstojantieji nariai ar turės mokėti įstojimą į apsaugos skyrių ir į pašalpos skyrių paskyriumi, ar ne?

P a a i š k i n i m a s.

1) — Sulig antspaudų formos Konst. Komisija nieko negali pasakyti, nesa antspaudos ir jų išvaizda — tai pačių kuopų dalykas. Mano nuomone, būtų gera S. L. A. turėti gražią savo antspaudą su koku nos, jai tai būtų galima, vienybės simbolu. Pild. Taryba, ar tai susižinojusi su mūsų dailininkais, ar tai pasirinkusi iš tokių antspaudų, kurias galima gauti gatavas, galėtų kuopoms pasiūlyti porą trejetą pavyzdžių pasirinkimui ir paskui pagaminti visoms kuopoms antsyk, kas atsieitų daug pigiau, o ir vienodumas būtų galima atsiekti.

2) — Konst. Komisija, pažymėdama projekte įstojimo mokesį į skyrių pašalpos ligoje, turėjo omenėje, kad ta mokesis yra visai atskira nuo įstojimo mokesies, mokamos į apsaugos skyrių, neša ir tie fondai bus viens nuo kito atskirti. Įstojimo mokesis į apsaugos skyrių yra žymiai sumažinta, o ir į pašalpos skyrių nėra perdidelė, imant atidžiai neaugštą mėnesinę tam skyriui mokesį ir gana žmonišką pašalpa (\$6.00 savaitėje), mokamą ligoje.

Konst. Kom. Sekretorius

V. K. Račkauskas.

Pastabos prie Konstitucijos projekto.

Apie pinigų palaidojimui. Projekto § 154-me kalbama apie palaidojimo lėšas ir skolas kuopai. Man rodosi, kad permažai palaidojimui \$25.00. Mano nuomone, turėtų būti taip: "nemažiau \$25.00 ir nedaugiau kaip \$75.00". Męs žinom, kad didesniuose miestuose ir ant didešnių kapinių tankiai reikia mokėti tik už žemę nuo \$10.00—\$25.00, o kur grabas, vežimas ir bažnytinės ceremonijos? Tai ant kapinių; o krematorijose ir-gi nemažiau lėšuoja, nes grabo ir vežimo vis-tiek reikia, o ir krematorijoje užmokėsi taipgi apie \$25.00, tad ir išeina kuone tas pats.

165 k. narys

J. P. Raulinaitis.

Į kuopų viršininkus.

Jau buvau rašęs apie tai, kad gerbiamieji kuopų viršininkai siųsdami į centrą mokesis, siųstų tik tam tikruose spausdintuose kopertuose, sekretoriaus vardu. Bet Money Orderis turi būti išpirktas ant S.L.A. išdininko vardo: J. Skritulsky, 26 Broad Str., New Britain, Conn. Meldžiu gerbiamųjų kuopų viršininkų atkreipti į tai savo ypatingą atidžią!

Siųsdami sekretoriui mokesčių lakštus, turite su-

rašyti centro numerius, ir vardus pravardes, paeiliui iš kningų tikrai tų narių, kurie užsimokėjo. Nemo kėjusių tą mėnesį visai nereikia minėti. Naujai įsirašančių narių atsakančiai pripildytas aplikacijas, nesilaikykite pas save, bet kartu su mokesčių lakštu prisiųskite centro sekretoriui; kuopos daktaro paliūdijimai turi būti tuojaus po kuopos susirinkimui pasiųsti centro daktarui-kvotėjui, nelaukiant trijų-keturių mėnesių, kaip vienur-kitur atsitikę yra praeituose metuose.

Jaigu kandidatas į S. L. A. narius nenuėitų pas daktarą bėgyje 30 dienų, tai jis turi išsižadėti savo įmokėtų į kuopą pinigų (žiūrėk Konst. skyrius X, parag. 12).

Jai kam iš viršininkų kokie nors dalykai kuopos vedimo reikaluose nėra gana aiškūs, kreipkitės laiškais pas centro sekretorių ir gausit pilnus paaiškinimus.

S.L.A. sekr.

A. B. Strimaitis.

S.L.A. kuopų antspaudų reikale.

Linksma darosi, kad su naujais metais prasidėjo veiklumas S.L.A. kuopose. Ateina žinios iš visų šalių, kad vienur rengiama prakalbos, prelekcijos, koncertai, deklamacijos ir tai vis ne be pasekmių, vis tai sujūdina iš snaudulio mūsų brolius lietuvius; tat ir nedyvai, kad naujų narių pradeda kas kartas daugiau prisirašyti. Ačiu mūsų broliams, besidarbuojantiems su stiprinimui organizacijos, daugelis kuopų, norinčių stoti ant tikrai stiprių organizacijos pamatų, reikalauja visų formališkų lakštų, narystės paliūdijimų ir t.t. Visa tai, ką mes lig šiam laikui turime, noriai visiems suteikiame, bet reikalaujantiems antspaudų (žymių, pečviečių) negalime tuom tarpu pasiųsti, nesa S.L.A. tokių antspaudų kuopoms padaręs neturi; pagaliaus ir negali ją duoti padaryti, nes tokios antspaudos reikia užsakyti iš anksto, ant jų turi būti kuopos numeris ar vardas ir miesto vardas. Tai gi tokių antspaudų antsyk negalima daug padirbdinti, dėlto tai po vieną jų teuzsakant brangiau atsieina; iš centro kuopoms negalime jų pasiųsti.

Būtų geistina, kad visos kuopos turėtų vienodos formos antspaudas. Iki šiam laikui kuopų reikalavimus link antspaudų išpildydavo mūsų organizacijos narys, p. M. J. Damijonaitis (adresas: 812 33-rd St., Chicago, Ill.); ir dabar kuopoms, reikalaujančioms antspaudų, patarčiau kreiptis virš nurodytu adresu. Pasitikiu, kad tas Draugas jums pagamins tokias antspaudas už mažą čienią, o ir kuopoms bus geriau užsisakant antspaudas vienoje įstaigoje: visų kuopų antspaudos bus vienodos formos.

Jaigu vėliau Pildomoji Taryba pasirūpintų tokias antspaudas kuopoms pristatyti ant pareikalavimo, apie tai pranešime visų kuopų žiniai.

S.L.A. sekr.

A. B. Strimaitis.

Apie nominaciją ir rinkimus.

Kiek man teko sužinoti ir ištyrti, kuopos, jai ne

visos, tai bent didesnė jų dalis, nominuodamos kandidatus į Centrališką įstaigos urėdus, neatsižvelgia į jų kompetentiškumą ir neapsvarsto, ar nominuojamoji ypata bus tinkanti užimti jai skiriamą vietą ar ne; joms tas negalvoje—bile nominuoti, t. y. užpildyti blanką ir gana.

Taip arba panašiai elgianties mes dažnai prieiname prie negeistinių rezultatų, kurių dėlei draugija turi nukentėti ar tai morališkai, ar materijališkai. O kad mums nuo to apsisaugoti ir išvengti visokių negeistinių apsiereiškimų, reikia neužmiršti sekantie dalykai: a) beveik visi gerai žino ne iš patyrimų, kad mūsų gerbiami "veikėjai", kuriems rūpi ne organizacijos gerovė, bet sau nauda,—moka prieš rinkimus centro viršininkų išlysti iš kertelės ir pasirodyti, lyg vištukai iš kiaušinio, savo dailiais, organizatyviškais, visuomenei prijaučiančiais straipsniais; jie tai daro tikrai prieš rinkimus, o paskui jų jau nebmatsysi, nė negirdėsi apie juos.

Tai gi šitos rūšies politikierius kuopos turėtų atminti ir, atėjus laikui rinkimų C. V., juos pirmiausia pervaryti per savo filterį svarstyklę, o atradus tinkamais—perstatyti į kandidatus, bet ne kitaip.

b) Nominacijoj daugiau balsų gavusį kandidatą nestatyti ant blankos (kaip jau paprasta) pirmutiniu, bet pradėti atbulai: mažiausia gavęs balsų te bunie ant viršaus, o paskui į sekantie ir tt... Matau reikalingu iki šiol vartotą sistemą pakeisti, nesa dauguma mūsų mažiaus suprantančių narių nesvarsto, bet, taip sakant, gyvena "kitų protu" ir tankiausiai atiduoda balsą jai ne už tą, už kurį pavaroma agitacijos, tai už tuos, kurie stovi ant blankos pirmutiniais, t. y. nominacijoj daugiau balsų gavę. (Tatai nevisai tebutų praktiška; nariai, netėmiją į rinkimus ir atiduodą balsus už pirmutinį ant blankos kandidatą, taip gi ir šiame atvejuje pasielgs, ir kandidatai, mažiausiai gavę nominacijoj balsų, gali tapti viršininkais. Ar nebūtų geriausia nariams, pirm nominuosiant ir balsuosiant, apsvarstyti, ką nominuoja ir už ką balsuoja. *Red.*)

Taip gi kuopoms reikėtų nepamiršti ir pereitais metais išrinktų, kurie užėmė savo vietas, jai taip galima išsireikšti, po pačiai audrai draugijoje.

Štai dar vienas, bene opiausias, mūsų klausimo dalykas—tai referendum, kuriame kuodaugiausia turėtų nariai dalyvauti, nes nuo išrinktosios Centro Valdybos priklauso mus pačių ir draugijos gerovė. Tai gi pasistengkite rinkimuose C. V. pribūti į kuopų susirinkimus kiekvienas ir atiduoti savo balsą pagal geriausį išmanymą.

J. D. Taunis.

Ką jūs manote?!

Sausio 6 tą d. gavau žemiaus talpinamąjį laišką iš Boston'o, Mass. nuo p. R. Vasil. Štai jis:

"Mr. K. Liutkus,

Meriden, Conn.

Gerbiamasis:—

Męs norime išrinkt Jurgį Gegužį, "Keleivio" leideją. Ši met už kasierių Susivienijimo Lietuvių Amerikoje. Todėl

malonėkite Tamsta paprašyti pas savo draugus kad jie jį parremtų.

Ačiu Tamsta už visą gerą. Tikime kad neatsisakysit tą malonę padaryt.

Su pagarba

R. Vasil.

394 W. 4th Str.

Laiškas tiek mane nustebino, kad jaučiuos verčiamas ši-bei tą pasakyti.

Meldžiamieji, ar jūs paklausėte save, ką darote? Ar jūsų darbas sutinka su teisybe, sąžine, etika ir žmoniškumu? Ar jis nėra lygus tam visam, ko mes neapkenčiame ir vadiname "mekleryste"? Jaiigu jums visa tai miela ir ideališka, — pasakykite, kas yra bjauru ir "barbariška"?! Aš tuomi jūsų darbu pasibjaurėjau! Vardan teisybės ir prašalinimo iš mūsų tarpo viso pikto parodau viešai tą dalyką — tegul nusprendžia visuomenė ir tegul ji bus teisėju.

Įnešu S. L. A. Pild, Tarybai, kad ji suspenduotų p. J. Gegužį nuo kandidaturas, jaiigu jis to neatšauks viešai, per laikraščius. Aš asmeniškai prieš p. J. G—žį nieko neturiu, bet prieš tokią nešvarią politiką ir agitaciją turiu daug, nesa laikau ją netinkama ir nereikalinga mūsų viešame gyvenime.

K. Liutkus.

A. P. Čechov.

Naktis ant kapų.

(Šventėms pasaka).

— Papasakokite, Jono Jonai, ką nors baisaus! Jono Jonas pasuko ūsą, užgavo lūpomis ir, prisilinkęs arčiaus merginų, pradėjo:

— Mano pasaka, kaip ir abelnai visos gerosios pasakos šiaip prasideda: buvau aš, prisipažįsių, išsi gėres... Per Naujus metus aš buvau pas savo seną draugą ir prisilakiau, kaip keturiosdešimtįs dukstančių brolių. Savo išsijuteisinimui turiu pasakyti, kad aš išsigėriau ne iš džiaugsmo. Džiaugties iš priežasties Naujų metų, mano supratimu, neišmintinga. Naujieji metai tokie pat metai, kaip ir senieji, tik su tuo skirtumu, kad senieji metai buvo prasti, o naujieji dar prastesni... Pagal mano supratimą, iš priežasties Naujų metų nėra ko džiaugties, atpenč: Naujieji metai reikia laukti su nusiminimu, kančiomis, ašaromis ir pasikėsinimais ant saužudystės. Nereikia užmiršti, kad juo greičiau ateina Naujieji metai, tuo arčiau mirtis, tuo greičiau nuplinkame, pasenstame, pati senesnė, daugiau vaikų, mažiau piningų...

Ir taip, išsigėriau aš ir rūpesčio... Kada aš išėjau iš savo draugo namų, bažnyčios laikrodis išskambino lygiai dvi. Ant gatvės oras buvo gan įkyrus... Pats nelabasai nepasakys, ar tai žiema ar ruduo. Aplinkui taip tamsu, kad nors akis išdurk: žiūri-žiūri ir nieko nematai. Kirto lietus... Šaltas ir žiaurus vėjas tęsė savo žiaurias gaidas; jis kaukė, verkė, vaitojo, čypė, tarytum pati ragana diriguoja gamtos orke-

strą. Po kojų šlapia, vos šypso žibintuvai, tarsi ap-siverkusios našlės... Mat, gamta nabagė gyveno laiką "fridrich-heraus"... Trumpiaus pasakius, oras buvo toks, kuriuo pasidžiaugtų ir piktadaris, bet ne aš, ramus ir girtutėlis gyventojas. Melancholiškai veikė ant manęs tokis netikęs oras.

— Gyvenimas — brindena... — filosofavau aš, brisdamas per purvyną ir šlitiniuodamas. — Tuščias, beparvis gyvenimas... mirażas... Diena dieną seka, metai metus, o tu vis toks-pat gyvulys, koks ir buvai... Fraeis ir da eilė metų, ir tu pasiliksi vis tas pats Jono Jonas, išsigėriąs, užsikandžiaš, pasimiegąs... Galų gale užkas tave, balvoną, kapan, vėliaus paminės ir pasakys: geras buvo žmogus, tik gaila, netikėlis, — maža piningų tepaliko!..

Ašėjau nuo Mesčanskos Presno linkui — puiki išsigėrusių užėiga... Kamavaus per tamsius ir siaurus užkampius, nepatikau nė vienos gyvos dvasios, neišgirdau nė vieno gyvo balso. Bijodamas įsemti mautus (kaliošius), aš išpradžiųėjau šalygatviu, vėliaus gi, kada, nežiūrint į dabojimąšį, mano mautai prisisėmė, aš pasukau į kelią: čion netaip greit užkliūsi už šalinių akmenų arba nusirisi į griovį.

Mano kelionėje buvo labai šalta ir tamsu; išpradžių pakeliui aš dar užeidavau nors vos žibančius žibintuvus, bet vėliaus, kada praėjau du-tris užkampius, viskas išnyko. Reikėjo vilkties apičiuopa... Pazvelgdamas tamson ir girdėdamas gailestingą vėjo švilpimą, aš nuogandavau... Laiks nuo laiko mano sielon veržėsi neišaiškinama baimė... Toji baimė virto išgąsčiu, kuomet pasimačiau paklydęs, iškrypęs iš kelio.

— Vežėji! — sušukau.

Niekas neatsilėpė... Tuokart pradėjau greičiau eiti tiesiai pirmyn, kur akis veda, pasitikėdamas, kad anksčiaus ar vėliaus turėsiu išeiti į didelę, šviesią gatvę, kur atrasiu ir vežėjus. Skutau nesidairydamas, bijodamas pažvelgti į šalį... Priešais pūtė ašt-rus, šaltas vėjas, į akis pylė stambus lietus... Aš bėgau tai šalygatviais, tai keliu... Kaip išliko mana kakta nuo taip tankių susidurimų į žibintuvų štulpus, visiškai man nusuprantama.

Jono Jonas išgėrė stikliuką degtinės, pasuko ant-rą ūsą ir tęsė:

— Nebeatmenu, kaip ilgai aš bėgau... Atmenu tik, kaip pagaliaus atsiduriau ir skaudžiai užsigavau į kokį-tai nežinomą daigtą... Aš jo nemačiau; tik pa-čiupinėjęs, pajaučiau kokį-tai šaltą, šlapia, dailų šli-fą... Ant jo atsisėdau pasilsėti... Nekankinsiu jūsų kantrybės, o pasakysiu tik, jog kuomet, palukėjęs, įbrėžiau briežiuką užsirūkyti popierosą, pamačiau; jog sėdžiu ant kryžiaus...

Nematydamas tada aplink save nieko, kaip tik tamsą, ir negirdėdamas nė vieno žmogaus balso, pamatęs kryžių, iš išgąsčio užsimerkiau ir pašokau... Padaręs žingsnį nuo kryžiaus, aš užpuoliau ant ki-to... Ir pamastykite, kaip aš išsigandau! Tai buvo medinis kryžius...

— Dieve mano, aš atsiradau ant kapinių! — pa-

mąščiau, užsidengęs rankom akis; atsisėdau ant akmens. — Vietoje nueiti į Presną, aš nusivilkau Vagankoyon!

Nebijau aš nė kapinių, nė vėluokų... Liuosas aš nuo to ir senai jau atsikračiau auklės pasakų, bet, atsiradęs ant tylaus kapinyno tamsią naktį, kada vai-tojo vėjas ir po galvą braidžiojo viena už kitą baisės-nės mintįs, aš pajutau, kaip atsistojo mano plaukai ir per nugarą perėjo šiurpulys...

— Negal būti! — raminau save. — Tai optiškas vaidulys, haliucinacija... Tai rodosi man todėl, kad mano galvoje vieši Deprė, Bauer ir Arbaži... Bailys!

Ir taip save beramindamas, išgirdau tylūs žingsnius... Kas-tai palengva ėjo, bet... tai ne žmogaus žingsnių būta... žmogui tai per tylūs ir per smulkūs...

— Vėluokas, — maniau aš.

Ant galo tas slaptinas "kas-tai" priėjo prie manęs, palytėjo mano kelį ir atsiduso. Tuojaus aš išgirdau staugimą... Staigimas buvo bausis, dvokiąs kapinėmis, imąs už dvasios... Jaigu jums baugu klausyties auklių, pasakojančių apie staugiančius vėluokus, tai kaip-gi girdėti patį staugimą! Aš nutirpau ir suakmenėjau iš išgąščio... Deprė, Bauer ir Arbaži išnyko iš galvos, ir išsisklaidė visos pagirios be pėdsako... Man rodės, kad, jai aš pakelsiu akis ir išdrįsių pažiūrėti į tamsą, tai pamatysiu blankai-geltoną, kaulingą veidą, pusiau apipuvusį savaną.

— Dieve, kad bent greičiau išauštų, — mel-džiaus nutirpęs.

Bet, kol išaušo, man prisiėjo pergyventi vieną neišreiškiamą ir nesiduodantį aprašyti išgąstį. Besė-dint ant akmens ir beklausant kapų gyventojų staugi-mo, aš vėl išgirdau žingsnius. Kas-tai, sunkiai ir vienodai žengdamas, ėjo tiesiai pas mane... Priėjęs, naujas kapinyno ateivis atsiduso, ir valandą palukė-jęs, sunkiai nuleido ant mano peties kaulingą ranką... Aš nutirpau...

Jono Jonas išgėrė stikliuką degtinės ir kostelėjo.

— Na? — klausė merginos.

Atsipeikėjau mažoje keturkampėje kamaraitėje... Į vienatinį, groteliais užtaisytą langelį vos liejosi auš-ra... "Na, — maniau aš: — tai, reiškia, vėluokai nusibogino mane į sklepa..." Bet kokis buvo mano džiaugsmas, kada išgirdau už sienos žmonių šneką:

— Kur tu jį suėmiai, — kvotė kokis-tai balsas.

— Palei paminklų krautuvę Bielobrisovo, jūsų mylista, — tęsė kitas balsas: — kur paminklai ir kry-žiai sustatyti. Žiūriu, o jis sėdi ir glamonėja pamink-lą, o šale kieno-tai šuo kaukia... Tur būti... išsigėręs...

Iš ryto, kada aš pabudau, mane paleido...

Vertė I. B.

L. Tolstoi.

Nuo Degtinės.

K o m e d i j a.

VEIKIANČIOS YPATOS:

SENĖ AGOTA, 70 metų, dar greita, rimta, se-

noviška moteris.

MIKOLAS, jos sūnus, 38 metų, karštuolis, sau-mylys, garbės godus, tvirtas.

MORTA, jos martė, 32 metų, nuolat barasi, kal-ba daug ir greitai.

PETRONĖ, 10 metų, Mortos ir Mikolo duktė.
ŽEMSARGIS TARASAS, 50 metų, rimtas, ne-daug kalba, didžiuojasi.

KELEIVIS, 40 metų, greitas, liesas, kalba su reikšme, girtas būdamas daug sau paveliją.

Ignas, 40 metų, juokdarys, linksmas, kvailas.

KAIMYNAS, 40 metų, susirūpinęs.

I VEIKMĖ.

Ruduo. Grįžia su kamara.

I SCENA.

Senė Agota verpia; šeimyninkė Morta minko duoną;

Petronė supa lopšį.

MORTA. Och, negerą prijaučia mano širdis. Ir ko ten riogsoti? Juk ir anądien, kada malkas ve-žė. Veik pusę pragėrė. O vis aš kalta!..

AGOTA. Ką ten nelabą spėlioti. Dar anksti. Juk ir ne artimas kelias. Kol visa...

MORTA. Kur ten anksti. Akelis jau kada grį-žo. O kur vėliau už musiškį išvažiavo, o musiškio vis dar nėra. Vargsti, vargsti, o to džiaugsmo tiek ir tematai.

AGOTA. Akelis į vietą vežė, o musiškis į turgų.

MORTA. Tiek ir tesakyčiau, jai būt vienas va-žiavęs, o juk su Ignu išsivilkio. O kaip su tuo stor-snukiu, atleisk Viešpatie, susieina, nebus gero, ne-persiskirs nepasigėrusiu. Per kiauras dienas tik vargsti, tik purvus braidai. Viskas ant tavo pečių! Nie-ko gero nė nesitikėk susilaukti. Tiek to ir džiaugsmo-melio, kad sukinėjies per dienų dieneles.

Atsidaro durys. Įeina žemsargis Tarasas ir apdirskęs keleivis.

II SCENA.

Tie patys, Tarasas ir Keleivis.

TARASAS. Sveiki-gyvi! Štai jums ir pakelei-vį atvedžiau.

KELEIVIS (*pasilenkia*). Šeimyninkams namo pasveikinimas!

MORTA. Ko taip tankiai vis pas mus vedi? Juk mėš seredoj jau nakvinom. Vis pas mus ir pas mus. Pas Stupelienę nuvestum. Pas juos nė vaikų nėra. O aš ir savųjų neapeinu. Gi tu — vis pas mus ir pas mus.

TARASAS. Paeiliui vedu.

MORTA. Tu sakai "paeiliui". Juk pas mane kūdikiai, o ir paties nėra.

TARASAS. Pernakvos, nepragulės kiaurai vietos!

AGOTA (*į keleivį*). Eik arčiau, sėskis, būk svetys!

KELEIVIS. Visai žemai ačiu. Pavalgyčiau, jai galima.

MORTA. Dar neapsidairė, jau pavalgyti. Ką-gi, per kaimą ar neperėjai?

KELEIVIS (*atsidūsta*). Dėlei savo stovio —

nepripratęs... O kadangi savųjų productų (paviržio — r e d.) neturime...

AGOTA (*pasikelia, paima duoną, atrickia šmotą ir paduoda keleiviui*).

KELEIVIS (*ima duoną*). Mersi. (*Sėdasi ant suoloelio ir greitai valgo*).

TARASAS. O kur Mikolas?

MORTA. Mieste, šieną vežė. Laikas jau grįžti, o jo dar nėra. Štai ir mįsliju, kad kas neatsitiktų.

TARASAS. Kas gi ten atsitiks?

MORTA. Kaip tai kas? Gero nepamatysi, o blogo tik ir žiūrėk! O kaip iš namų važiavo, — jokio vargelio neturėjo. Dabar tik ir lauk k girtą sugrįžtant!

AGOTA (*sėdasi prie ratelio, palei Tarasą, rodo į Mortą*). Juk niekad nepatylės. Aš ir sakau, mūsų sesuo visad susikrimitus...

MORTA. Kad jis viens būtų, visai nesirūpinčiau. Juk su Igno išvažiavo.

TARASAS (*šypsosi*). Na, ponas Ignas tikrai nebėga nuo degtinės.

AGOTA. Tai ką, ar jis nematė Igno, ar ką? Ignas sau žmogus, o jis — sau žmogus.

MORTA. Tau, mamyt, bepigu kalbėti. O juk jo girtumas štai kur! (*rodo į kaktą*). Kol blaivas, ne meluosiu, geras žmogus, o pasigeria, — pati žinai, koks. Žodžio neištarsi — vis ne taip.

TARASAS. Nebūt moteris! Žmogus išsigeria. Na ką-gi, duok pasidovyti, išsimiegos ir vėl viskas eis savo keliu. O sveika tuojau ir į ginčus kimbi.

MORTA. Daryk ką nedarius! Kaip pasigeria — vis ne taip!

TARASAS. Reikia viskas suprasti. Juk ir mūsų brolis kartais negali neišsigėręs būti, o dar prie reikalo ir kompanijoje. Na ir išsigeria, ir kiek čia jau tame bėdos!

MORTA. Bepigu tau taip sakyti, o mūsų seserei kaip? Och, sunku. Kad tai jūsų brolių bent sevaitei įkinkyti į mūsų vargus, ne taip uždainuotumėt. Ir minkyk, ir virk, ir kepk, ir verpk, ir ausk, ir gal vijai, ir visi žygiai, o tuos plikabambius ir reikia nuprausti, papenėti, vis tai mūsų seserei atlikti, o nepataikysi kiek, tuoj kaip matai gausi, jai tik išsigėręs. Oh, sunkus bobos gyvenimas...

KELEIVIS (*želėdamas duoną*). Teisingai sakoma, viskas nuo degtinės, reiškia visos gyvenimo katastrofos paeina nuo alkoholinių gėrimų.

TARASAS. Matyt, jie ir tave nuo rėlių nustūmė.

KELEIVIS. Jie — ne jie, bet-gi ir nuo jų nukentėjau — mano gyvenimo karjera galėjo būti visai kita, jai ne jie...

TARASAS. O pagal manęs, gerk jos su protu, ir nebus bėdos.

KELEIVIS. O aš pasakysiu, kad joje yra tokia spėkos energija, kad ji gali visai sugadinti žmogų.

MORTA. Aš ir sakau: tu triūskis, bėgiok, ir vienas tau džiaugsmas: išbars, iškolios ir sumuš, lygtą šunį.

KELEIVIS. Maža to, yra tokie žmonės, subjektai, reiškia, kad nuo jos visai netenka proto ir atlieka netinkamus darbus. Kol negeria, duok jam kas tinkama, nieko svetimo neims, o pasigėrė, — traukia visa, kas po ranką pasipainioja. Ir kiek mušė, ir kalėjime sėdėjau. Pakol negeriu, viskas teisingai, dailiai, o kaip išsigeria, kaip išgeria, reiškia tasai subjektas, tuoj ir traukia, kas papuolė.

AGOTA. O aš mįsliju — tai vis nuo paties.

KELEIVIS. Žinoma, žinoma... pakol sveikas; tai, mat, tokia liga.

TARASAS. Na jau ir liga. Išperti kailį, kaip reikia, liga kaip bematant išnyktų! Būkite sveiki! (*Išcina*).

III SCENA.

Tie patys, be Taraso.

Morta šluosto rankas ir nori išeiti.

AGOTA (*žiūri į keleivį ir mato jį jau nebturint duonos*). Morta, a Morta, atriekk jam dar.

MORTA. Dar kol! Eisiu samovaro pažiūrėtu. (*Išcina*).

(T.B.)

Peržvalga.

Vėl apie "svečius-nebuvėlius." Nors jau senai tie "svečiai-nebuvėliai" (kun. Tumas ir Olšauskis) iškeliavo iš Amerikos, veždami "Saulei" 30 su kaupu tūkstančių rublių, vienok gandas apie juos nepranyko. Štai "Laisvė," o paskui ja ir "Kelevis", praneša, jog mūsų "svečius" gražiai pasitikę Kybartuose... žandarai su rotmistru. Jie pasitikę ne krata daryti, bet... pasveikinti "grįžtančiuosius iš "vaišių". Tur būti nereikia jieskoti prirodymų nė paaiškinimų, ką toks širdingumas reiškia, jai jis ištikrųjų įvyko.

Dabar "Lietuvos Žiniose" p. R. (pseudonimas, nesa dėl žodžio ir kitų laisvių suvaržymo negali pasirašyti tikrą vardą) polemizuoja su "Vilties" bendradarbiu p. A. Sm., gynusiu "svečius" ir peikusiu bei barusiu pirmieiviskus laikraščius. P—as R. paduoda kun. Tumo ir kun. Olšauskio charakteristiką. Apie kun. Tumą rašo:

Ką dėl "niekabylystės" ir "veidmanystės", tai turiu pasakyti, kad patsai kun. Tumas prie tų "privatumų" net viešai prisipažįsta. Aš tai girdėjau šiemet Kaune per jo paskaitą apie amerikiečius, kuomet prieš visą publiką pasisakė "šį-tą pamelavęs" ir kad tuotarpu "neturįs civiliškos drąsos" skelbti viešai tai, ką mano. Da daugiau. Kaip žinome per savo garsųjį ištrėmimą iš Vilniaus, išvažiuojant patsai kun. Tumas atsisveikinimo žodyje prisipažino net prie "blogų norų". Toliau. Jeigu tik pažiūrėti bent kiek į kun. Tumo įvairius rašimus ir kt., tai rasime gana daug prieštaravimų pačiam sau. Pav., iš vienos pusės skelbia, kad negali prieš socializmo kaip visuomenės uki sutvarkymo teorijos, neguoti, iš kitos vėl pusės tos teorijos platintojus lygina prie žmogų-džių "chuliganų" ir p. "Tėvynės Sarge", "Viltyj" ir kt. kiek galėdamas gina tikėjimą ir prirodinėja, kad be tikėjimo nieko doro negali būti. Chicagoj gi, kur atsidūrė liberalų buryj, iš kurio tikisi pasinaudoti, — sako kad "tikėjimas — tai privatiškas žmogaus dalykas"; Scrantone gi vėl sako, kad jis "tautystę panaudoja kaip įrankį katalikystei platinti... nes ne katalikas negali būti tautiečiu" ("Tėvynė" No 47) ir tvirtina da, kad degins knygas, kuriose platinama ideja, jog tikėjimas tikrai privatiškas žmogaus dalykas... Ir t. t. — Turint prieš akis tokius faktus, argi reikia da kokių ypatingų norų,

kad Tumą pavadinti veidmainiu, tuo labiau niekabyliu? Aš, tiesa, jo veidmainiu nevadinau, nors jis ir pats save taip vadina (melavau etc.). bet tik niekabyliu, kuriuo niekuomet negalima pilnai pasitikėti,—dėlto, kad, man rėdos, kun. Tumas yra tik per daug jausmo žmogus ir savo protu bei valia neįstengia tų savo jausmų suvaldyti ir dėlto gali dažnai nesijausti pats sau prieštaraujantis. Bet, sakau, iš visiems žinomųjų faktų galima ir kitokie išvedimai daryti.

Apie kun. Olšauskį ir jo priklausimą prie ochranos, "Liet. Žiniose" skaitome, kad

Jis viešame lietuvių gyvenime pasirodė tik "laisvės metais" ir tai išsyk pusiau-lietuvis, pusiau lenkas ir tik kiek vėliau "tikru" lietuviu pastojė. Bet tais pat laikais lenkų "Topor'as" ir lietuvių "Naujoji Gadynė" metė į kun. Olšauskį dėmę, kurios jis visgi visai nenusiplovė ir pas tų laikraščių skaitytojus liko apie kun. Olšauskį atminimas nevisai švarus. Apie tai, buvo rašyta ir "Vilniaus Žiniose", ir įspūdis, taip-pat nekoks liko.

Prie užbaigos gi p. R. pastebi:

Iš šalies stovintis ir įvairių tos ar kitos pusės "paslapčių" nežinantis bešališkas žmogus, kuris tik iš spaudos žino ir seka "Olšauskio bylą", apsvartęs pro ir contra argumentus,—galų gale visgi turi pasakyti: tuo tarpu da nematyti kieno teisybė. Aš gi pridėčiau, kad šiame klausime kun. Olšauskio "šansus" sumažina da jo paties (ir kun. Tumo) naiviški nurodymai (kurie statoma kaipo argumentai Olšauskio naudai) į kun. Olšauskio bylas su policija ir uždėtas baumes (kurių rods nereikėjo mokėti, o bylose liko išteisintas)..

× "Laisvė" (N 3), paminėjusi tilpusį "Tėvynėje" (N 1) p. Kipšo feljetoną "Vakar ir šiandien", perskaito p. Kipšui ir Račkauskui socializmo A-B-C, kad tuomi abiem paaiškinti, ką reiškia žodis "buržujus". Dėkuotina yra "Laisvės" pp. redaktoriams ūžu jų gerą širdį ir teikiamus paaiškinimus sulig "buržujaus", ir nusistebėtina iš to, kad jiedu net feljeto nuose, talpinamuose "Tėvynėje", nori sumedžioti su socializmu nesutinkančias mintis, kurių ištikrųjų ten visai nėra. Prasmė žodžio "buržujus" mūsų terminologijoje nieko bendra neturi su prasme žodžio "buorgeoisie." Apie tai žino ir "Laisvės" redakcija. p. Kipšas nespėlioja, kas atvežė žodį "buržujus," o "Laisvės" redakcija ir atspėti bando: "mažu ir p. Račkauskas jį atvežė"... Tiek to, tegul "Laisvės" redakcijai buna miela "nuosekliai" perskaičius A-B-C ir įtarus.

× Agitacija. Šiame "Tėvynės" numeryje telpa p. K. Liutkaus straipsnelis "Ką Jūs manote?" ir prie jo laiškas tūlo p. R. Vasil'o, 165-os S.L.A. kuopos sekretoriaus. Laiškas spausdintas "typewriting imitation", šiaip rašomąja mašina padėta adresas, o parašas—p. R. Vasil'o (R. Vasiliausko) ranka. Tokie laišakai, matyt, išsiuntinėta daugeliui draugų, kuriuos laikoma pritarėjais panašiai politikai. Nesinorėtų tikėti, kad p. Gegužis, kurio leidžiamas laikraštis be rods niekadoms nebuvo tikruoju S. L. A. prieteliu, varytų už save tókią agitaciją. Vienok žinant, jog laiško autorius dirba p-no Gegužio spaustuvėje—tad nenoromis prisieina suprasti ir patį poną Gegužį pridėjus prie to darbo savo ranką. Žinome, jog pažangioji Susivienijimo narių dalis, reikalaujama referendumo, rėmėsi tuo, kad referendumas išvengs nešvarių politikavimų seimuose; na, kuomi gi geresnis yra šis politikavimas, paeinąs iš išleistuvės, kurios laikraštis

sakosi vadovaujantis pažangesnei visuomenės dalei? Kuomi švaresnis? Gal tuomi, kad politikavimas seimuose atsibūna tankiausiai būriais, visiems beveik matant ir suprantant, o čion, šiame atvejuje, atsibūna jis slapta, iš-uz kampo?

Prie to tas pats p. R. Vasiliauskas paskutiniame "Kovos" numeryje, korespondencijoje iš Bostono, praneša, jog jų kuopa radusi dabartinį S. L. A. konstitucijos projektą visai netikusiu, jame viskas esą taip-pat, kaip ir XXV seimo konstitucijoje; jokių esą nėra atmainių, tik "ybių" ir "kybių" nevartojama. Kaip tai lengva suniekinti ir suteršti kitų kad ir geriausių darbą! Jai toks kritikas kritikuoja—dėlko jis viešai nepasako, kas yra netikusio, kas yra taisytina? Jai to nesako, tai, reiškia, žmonėms dūmus į akis pučia. Gi ir "Kovos" redakcija, praleisdama tokias korespondencijas, parodo, kad jos idealas yra ne vienyti žmonės, bet v enybę ardyti, ne teisingai žmones informuoti suilg dalykų stovio visuomenėje, bet klaidinti. —P-as R. Vasil, rašydamas "Kovojė" žinių su tikslu sėtinaujus nesusipratimus organizacijoje, kuriai jis velija "labo", ir tą organizaciją ardyti, pats tuo pačiu laiku atsidrąsina agituoti, kad jo darbdavys patektų į tospācijas organizacijos izdininkus! Kiek tame visame nešvarumo ir menko, bjauraus išrovavimo — tegul sprendžia skaitytojas.

Lietuviai Amerikoje.

Redakcija pasilieka sau tiesą trumpinti ir taisyti korespondencijas.

Meriden, Conn.

13 d. sausio vietinė L. S. S. kuopelė parengė paskaitas. Skaitė V. K. Račkauskas temoje: "Dievaičių pavydumas, arba ruožai iš kultūros istorijos". Po paskaitai p. Žilinskas kalbėjo apie reikalingumą darbininkams organizuoties; po tam V. K. Račkauskas paaiškino, kad yra būtina darbo žmonėms dalyvauti šalies politikoje, nesa kitaip nėra ko nē svajoti apie darbininkų buvio pagerinimą. Pagalios, užbaigiant susirinkimą, V. K. Račk—as kalbėjo ir apie Susivienijimą Lietuvių Amerikoje, apie jo dabartinį stovį, ir apie tai, ko lietuviai gali tikėtis nuo S.L.A. ateityje.

14 d. sausio D.L.K. Gedimino draugystė laikė savo susirinkimą ir nutarė prisidėti prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje. Pagirtinas ir kitoms draugystėms pasektinas nutarimas.

Ne—aš.

New Britain, Conn.

14 d. sausio New Britain'o 34-ta S. L. A. kuopa parengė prakalbas p. J. Skritulskio svetainėje. Kalbėti buvo kviesti kun. Žebrys ir V. K. Račkauskas. Kun. Žebrys nedalyvavo prakalbose. Račkauskas neperilgiausia tekalbėjo ir savo kalboje apipiešė S. L. A. tikslus, jo praeitį ir dabartinį stovį; prie to pabriežė, jog išeiviams, vargstantiems svetimoj šalyj, tarp svetimų žmonių ir aplinkybių, būtinai reikia laikyties

vienybės, nes be jos — nė tinkamo gyvenimo nėra, nė savų santikių negalime sutvarkyti, nė apie apšvietą pasirūpinti, nė ateičiai ką nors nuveikti. Patarė organizuoties į politiškas ir pašalpinės organizacijas. Prkalbos pamarginta deklamacijomis ir gražiomis dainelėmis. New-Britainiečiai, dalyvavę susirinkime, užsilaikė taip gražiai ir pavyzdingai, kad retai kur galima panašius susirinkimus užėti; į kalbą tēmijo atidžiai ir, reikia tikėtis, tas susirinkimas pasiliks klausytojų atmintyje, o vietinė kuopa, pasekusi kalbėtojo patarimus ir velijimus, ims augti sąnarių skaitliumi.

Ne—aš.

Pittston, Pa.

Lietuviškoj šv. Kazimiero parapijoj buvo iškilusi revoliucija. Pasisekė liglaikinai nuslopinti. Revoliucionieriai dabar organizuojasi ir varo agitaciją tarpe pašalpinų draugysčių. Kuri šalis laimės, ir kas iš to viso išeis — sunku įspėti. 28 d. sausio turės atsibūti metinis parapijos susirinkimas, kuriame revoliucionieriai parapijiečiai žada atnaujinti savo pozicijas. Eina gandas, kad kun. A. Kaupas bus iškeltas iš mūsų parapijos. Revoliucija kilo dėlei tūlų nesusipratimų, kuriuose įsimaišė pats kun. Kaupas, jo vargonininko šeimyna, gospadinė, kamendorius kun. Struckus, prielankios jam moteris-parapijietės ir jų klausantie vyrai. Jai atsirastų pas mus gabus rašytojas, tai iš to atsitikimo galėtų nupiešti 3-jų veiksmų komediją, bet mums, vietiniams tai ne juokai! L.

Seelyville, Ind.

Gruodžio pradžioje čionykščiai lietuviai įrengė kooperatyvišką krautuvę valgomųjų daigtų ir mėsinių; krautuvę užžiūri p. Ignas Buividas. Nors vietiniai krautuvninkai visaip bando kenkti kooperacijai, bet tatai nieko negelbės: kooperacijos draugai laiko si vienybės ir supranta jos naudą ir reikalingumą.

Draugijas čia turime šias: Lietuvių Amerikos Piliiečių Kliubas, 125 T. M. D. kuopa, gana silpnai besilaikanti, ir 201 S. L. A. kuopa, kurios nariai nelabai ką teveikia ir susirinkimus nelabai telanko. Organizatorių klausime kuopa pripažino juos reikalingais ir šėkančiame susirinkime išrinks juos.

Darbai pas mus pradeda gerinties: dirba po 3-4 dienas savaitėje; atvažiavusiems darbas nepersunkiausia gauti. Nebe to, kad pas mus žmonės ir nepasigertų, o pasigėrę visokių niekų pridaro: apsijuokia patys ir svetimtaučių akyse pasirodo labai netikusiais.

Ubagas.

MUSŲ CHRONIKA.

Žinios apie darbus.

× **Spring Valley, Ill.** Mainų darbai eina vidutiniškai. Kitokių darbų čia nėra. ("L.").

× **Seelyville, Ind.** Darbai šiek tiek pasigerino: dirbama po 3 ir po 4 dienas savaitėje.

Bayonne, N. J. Su darbais nekaip. Bedarbių

dikčiai. Daug dirbtuvių uždaryta. Darbą, kurį seniau atlikdavo 4 žmonės, dabar turi atlikti 2. ("L.").

× **Springfield, Ill.** Darbai minkštose kasyklose eina pusėtinai. Ne visose ir ne visi gali uždirbti. Geresnis darbas daugiausia yra perkamas už piningus. Yra ūkio mašinų fabrikas ir laikrodžių fabrikas. Lietuvaitės dirba čėverykų fabrike, hoteliuose, skalbyklose ir plunksnų fabrike. ("L.").

Prakalbos, paskaitos ir tt.

Bentone, Ill. 31 d. gruodžio, 1911, kalba K. Rutkus.

Scranton, Pa. 1 d. sausio 2-oje L. S. S. kuopoje prakalbos. Kalbėtojai Smelstorius ir Bagočius.

Rochester, N. Y. D.L.K. G. prakalbos 1 d. sausio. Kalbėjo: Šmigelskis, Baltrūnas ir Vaivada.

Springfield, Ill. 31 d. gruodžio L. S. S. kuopos prakalbos. Kalbėjo Kačergius, Žvingilas, Laurinaitis ir Airišiunas.

E. Cambridge, Mass. 7 d. sausio diskusijos: "Ar reikalinga tautystė?"

Meriden, Conn. 13 d. sausio paskaita. Skaitė V. K. Račkauškas: "Dievų pavydumas, arba ruozai iš kultūros istorijos".

New Britain, Conn., 14 d. sausio 34-os S. L. A. kuopos parengta prakalbos. Kalbėjo V. K. Račkauškas.

Teatras.

× **So. Bostone** 7 d. I. 60 L.S.S. kuopa statė ant scenos komedijėlę "Gudrus Daktaras". ("L.").

Binghamton, N. Y. 1 d. sausio sulošta: "Vaito piršlystė" ir "Nepadėjus nēr ko kasti". Monologai: "Dievo duotasis" ir "Girtuoklis".

Bayonne, N. J. 1 d. sausio D.L.K. Vytauto drstė sulošė: "Nutruko" ir "Kaip reik apsvesti". L.

Iš Lietuvos laikraščių.

× **Naujos mokyklos.** Degučių sodžiūje, Raseinių ap., ir Burčūnų sodžiūje, Šiaulių ap., atidarytos naujos pradedamosios mokyklos.

Naujas lietuvių laikraštis. Nuo Naujų Metų Kaune pradėsiąs eiti naujas lietuvių laikraštis, vardu "Lietuvos Apžvalga". Naują laikraštį redaguosias kun. Juozas Dobužinskas. "Liet. Apžvalga" eisianti sykį į savaitę, turiniu būsianti panaši "Vienybei".

Naujas laikraštis. P. M. Bemolovska gavo leidimą leisti dvisevaitinį lenkų kalba laikraštį "Szubrawiec Wilenski" (Vilniaus nenaudėlis).

Nežinomas Mickevičiaus portretas. "S. Z. Ž." praneša, kad žinomas senovės dalykų rinkėjas, rusas gen. A. Žirkievič, neperseniai pirkęs beveik už dyką pas kokį tai žydą nežinomą Adomo Mickevičiaus portretą iš jo jaunystės laikų. Kieno pieštas tasai portretas nežinia—esąs jis be galo gražaus darbo. Por-

tretas esąs ypač brangus dėl to, jog iš to Mickevičiaus gyvenimo laikotarpio nebuvo ligšiol jokio jo portreto.

Macocho ir jo draugų byla. Teisėn yra traukiama del Čenstakavos Motinos Švenčiausios paveikslo apvogimo 8 žmonės 1) Damazas Macochas 38 met. 2) Izidoras Starčevskis 38 m. 3) Bazylis Olesinskis 45 m. 4) Katarina-Alena Macochienė 27 m. 5) Juozapas Blosikevičia 50 met. 6) Juozapas Pertkevičia 39 m. 6) Lucijonas Cyganavskis 27 m. 8) Vincentas Pianko 48 metų.

Dam. Macochas kaltinamas: 1) pirm sugalvotame savo brolio Vladislavo užmušime liepos 25 dien.; 2) padaryme neteisingų savo šliubo su Alena metriky; 3) padaryme neteisingo paliūdijimo, neteisingos antspaudo ir neteisingo Przymiechoš parapijos klebono parašo; 4) pavogime tam tyčia padarytu raktu draug su vienuoliu Izidoru Starčevskiu iš vienuolyno izdo 9000 rubl. 5) pavogime iš mirusiojo vienuolio Bonaventuros Gavelčiko kambario 5000 r. gruodžio 29 d. 1909 m.

Vienuolis Izidoras Starčevskis kaltinamas tame, kad jis žinojo, jog Macochas užmušė savo brolį ir kad jojo jieškoma policijos, ir neišdavė jo, bet da-gi perspėjo telegrama, kad pasislėptų. 2) kad slėpė Stanislovą Zalogą ir D. Mac. buveinę. Kiti visi yra katlinami irgi kaipo D. Macocho padėjėjai.

Liūdininkų iššaukta 88.

D-ras Grinius jau paleistas iš kalėjimo. Jo byla tečiau dar nepasibaigusi, eina administracijos keliu ir gruodžio 7 d. (n. sk.) nusiūsta Varšavos general gubernatoriui.

Žydams su Amerikos pasportais neleista gyventi Rossijoje. Iš tikrų šaltinių pranešama, kad rusų valdžia nesutikus ir vis dar apie tai tariamasi. Mat Rossijos valdžia bijo, kad leidus Jung. Am. Valšč. žydams gyventi, gali tokių pat teisių pareikalaūti Vokietija ir Austrija žydams ir tuomet Rossiją užplustų revoliucijoniški elementai.

Iš Amerikos.

• Kruvinas streikas.

Lawrence, Mass., įvyko didelis darbininkų streikas, kuriame dalyvauja 30 tūkstančių žmonių. Streikas įvyko dėl šių svarbiausių priežasčių: darbininkai pareikalavo pakėlimo mokesties už darbą ant 15%, dvigubos mokesties už extra darbo laiką ir p. Valdžia pakvietė miliciją, kuriai įsakyta bagnetais (durtuvais) vaikyti buriais susirenkančius darbininkus. Lawrence dabarties veikia 500 milicijos ir 300 policistų. Atsitiko keli susirėmimai, kuriuose daug žmonių alybadyta ir apdaužyta.

Streikuoja taip gi darbininkai Fall River, Mass., siūlų fabrikuose (American Thread Company); streikavo moteris darbininkės, dirbančios Pawtucket Worsted Mills, Haverhill'jy, Mass.

New Yorke streikuoja suviršum 10 tūkstančių moterių ir vaikų, dirbančių skalbyklose. Jie reikalauja trumpesnio darbo laiko, geresnių darbo sąlygų ir žmoniškesnio atlyginimo. Iki šiol jie dirbdavo nuo 7 val. išryto iki 12 val. naktį, kartais ir ilgiaus; darbo vietos — žemos, drėgnos, tamsios, tankiausia sklepuose; reta darbininkė už tokį katorginį darbą gaudavo daugiau per \$5.00 į savaitę.

Iš visur.

Revoliucija Paraguajuje.

Revoliucionieriai paėmė nelaisvėn respublikos prezidentą Liberato Rojas ir verčia jį rezignuoti, kad pavedus prezidentūrą tinkamesniam žmogui.

Nelaimingoji šalis.

Persija šiandieną benebus nelaimingiausia šalis. Joje nešeimyninkauja tas, kas nenori. Pastaraisiais laikais Persijos finansų prižiūrėtojas, jaunas amerikietis, Morgan Shuster, terorizavo sostapilę, neva saugodamas šalį nuo galutinio suirimo; Rossija pareikalavusi, kad Shuster būtų iš Persijos pašalintas; Anglija vėl susirūpinusi, kad Rossija neįsiviešpatautų Persijoje per daug, nesa tas kenktų Anglijos interesams Indijoje. Kalbama net, kad Persiją gali ištikti Lenkijos likimas: gali būti išdalinta tarp didžiųjų valstybių, turinčių spėkų tatai atsiekti.

Moterų skyrius.

! Moteris Darbininkes.

Tavo motina buvo moteris darbininkė, dirbusi beveik per visą savo gyvenimą. Ji, pagimdžiusi tave, nepateikė tau didelės laimės, kurią ji pati būtų žinėjusi: kaip tik sulaukei tinkamų metų, ir tu turėjai eiti pelynties sau duoną prie sunkaus darbo.

Tu darbanėjai ir darbą dirbai ne dėlto, kad tau darbas smagumu atrodytų, bet dėlto, kad tau reikalingi pinigai; tatai tu ir neši parduoti savo spėką; eini prie darbo, prie kurio nuvargsti, nuilsti, ir, nualsinusi kūną, nuvargini ir mintis. Taip begyvendama ir bevargdama ir tu lauki dienos, kuomet pasitaisy bent šiek tiek tinkama proga ištekėti. Iš teisybės gi tu turėtum atsiziūrėti atgal, pažvelgti į savo motiną: ji padarė tą pat, ką ir tu manai dabar padaryti, ji patyrė, kad padariusi tai, turėjo dar sunkiau dirbti, ir už savo darbą atlyginimo jau negalėjo gauti. (Vienpusiška pažiūra, nesa moteris šeimynoje yra lygi vyrui: visa, kas yra vyro, yra jos, tai bendras turtas, kurį sutaupė vyras, pelyndamas savo darbu užu namų rybų, ir moteris, besitriūsdama namų rybuose, kaipo vyro draugė ir lygi jam darbininkė; skirtumas tiktai darbe, ir gera moteris supranta, kaip tai turi suprasti ir vyras, kad jiedu dirba ne žėdnas sau, ir ne vienas antram, bet abudu *abiejų bendrai naudai Red.*)

Tu tokia-pat, kaip ir tavo motina; tu priguli į tą pačią klesą žmonių, ir vestuvės neišgelbės tave nuo sunkaus darbo. (Žmogus neprivalo be darbo gyventi, tik žmogaus darbas turi būti jam pačiam ir visuomenei naudingas. Papeiktina būtų tokia moteris, kuri tekėtų už vyro nuo darbo bėgdama. *Red.*). O sulyginus lėšas pragyvenimui dabar su lėšomis pragyvenimo tada, kuomet tavo tėvas buvo gyvas ir dirbo, tai pasirodys, jog tavasis būsimas vyras uždirbs mažiau, tad tau galės prisieiti jo uždarbį savo darbu padidinti. Nesa šiandieną kur-kas yra sunkiau pragyventi: vos-ne-vos galus su galais gali semegsti.

Ar tu kada nors pamąstei apie tat, kad moteris, eidama iš namų, padaro tai, kad abelnai darbininkų uždarbiai eina mažyn. Nesuprantančios gyvenimo naštos ir aplinkybių merginos eina iš namų į fabrikus, ir priima bile kokį darbą už tokį atlyginimą, kokį joms darbdavys pasiūlo. Tu turi suprasti ir atminti, kad darbdaviui (arba "bosui") tas tik ir rūpi, kad gavus pigiai apmokamus darbininkus; juo pigiau bus apmokami darbininkai, juo didesnis bus darbdaviui pelnas. Tatai darbdavys priima pigiai pasisiūlančias darban merginas ir pavaro šalin vyrus, o prie dabartinio išstobūlinimo mašinų moteris lengvai atlieka vyrų darbus, gi kaikuriuose išdirbystėse ir geriau už vyrus, kaip tai patįs fabrikų savininkai parodo. Prie tokių varžytinių už darbą, vyrai paties gyvenimo yra verčiami siūlyties darban už mažesnę mokesį.

Gyvenimo ratas, lyg toji vėjo karunėlė, sukasi ir sukasi iki pagalios prisuka tave prie vyro, už kurio tu sutinki ištekėti. Pradėjus naują gyvenimą, pasirodo, kad judviejų reikalavimai, t. y. tavo ir tavo vyro, yra didesni, negu jų apdengimui vyras uždirba. Štai ir apsireiškė apverktina pasekmė varžytinių už darbą, kuriuose tu, mergina būdama, dalyvavai.

Kas gi belieka daryti? Gyventi reikia, ar tu šaukk, aš staugk! Teisybė, gyventi reikia, vienok nereikia užmiršti, kad paskui mus gyvens kiti, gyvens mūsų mylimieji vaikai, kuriems gyvenimas bus dar sunkesnis, jai mūsų pačių nebus nieko daroma to gyverimo aplinkybių permainymui ar pataisymui. Tatai tavo rankose yra ta permainymo ir pataisymo spēka: ne pasilik pavienė, bet eik krūvon pas kitas moteris, kurios suprato reikalą sustabdyti nuolatos besiplėtojančią nelaimę ir bado algas! Eik pas jas, supratusi, jog merginos ar moteris, dirbančios prie tavo šono—tai tavo draugės su kuriomis, tu privalai susirakinti į vieną nepertraukiamą gyvos darbininkų spēkos grandiją, ir gal dar netolimoje ateityje sužibės toji žvaigždutė, kuri nulems žmonijai geresnę ateitį. (Męs pridėtume dar ir šiokią pastabą: moteris dirbanti fabrike bus motina, ir jos rankose ir galėje bus išauklėjimas naujos genkartės; tad nuo jų, t. y. motinų, priklausys tos ateities žvaigždutė. Teisingai yra pasakyta, kad "ranka, supanti lopšį, valdo visą pasaulį." *Red.*).

Męs neturime užmiršti, kad šioje gadynėje visas pasaulio gyvenimas remiasi ant dirbančiųjų žmonių pečių: nuo darbininkų priklauso visokios permainos,

o jai tos permainos neįvyksta—pačių darbininkų neapsišvietimas ir nesupratimas yra kaltas. Prie tos didelės minios ir tu priklausai. Darbininkas žmogus išarė žemę, užsėjo ją grūdais, pagamino duoną, išstatė būdinkus, subūdavojo didžiausius miestus, prątiesė geležinkelius, telegrafus, telefonus, persiyrė jūromis, iškasė ilgus tunelius, išrausė iš žemės auksą, sidabrą, geležį, varį, anglį... Žodžiu sakant, darbininko žmogaus rankose visas pasaulio gyvenimas; darbininkas žmogus, visa tai padaręs, turėtų būti viso to savininkas; taip teisybė pasako.

Vienok ne taip yra. Jis skursta, badauja, tamsybėje ir prietaruose skęsta; gyvena skausme ir nelaimėse. Ar nebaisu darosi, giliau apie tatai pamąčius? O dar baisiau, jai tu supranti, kad to paties darbininko rankose yra galybė viso to gyvenimo sunkumus palengvinti. Ir skauda matant, kad darbininkas žmogus, krovęs-krovęs turtus, sukrovė juos ne sau, bet kitiems, kurie tuos turtus mėto ir aikvoja vis to-paties darbininko žmogaus didesniai apkalmui ir aptemdinimui. O jai kur darbininkų burelis pakelia balsą, parodo savo raumenis ir ima reikalauti savo tiesų,—anie, kuriems tie darbininkai turtus sukrovė, uždaro dirbtuves, kasyklas, fabrikus ir su pagalba apginkluotų žmonių, tuos pačius darbininkus, turto krovikus, apkalina, o tankiai ir jų kraują pralieja. Ir pagelbininkai, apginkluotieji žmonės, kareivija ir policija, užlaikoma yra iš tų turtų, kuriuos pats darbininkas žmogus sukrovė. Kitais žodžiais sakant, jis pats sau retėžius kalė, pats jais apsikalė ir dabar jau sunku nusimesti.

Ar nėra iš to baisaus stovio išėjimo? Yra. Matėme, kad darbininkų minia visą pasaulį savo darbu užlaiko; tiktai darbo įrankiai nėra darbininkų savastis. Tatai reikia, kad būtų taip: kieno darbas—to ir turtas. Visuomenė dirba, visuomenė ir turtu valdo. Visuomenei, kuri susideda iš darbo žmonių (iš didesnės savo dalies), turi būti savininkė visų fabrikų, kasyklų ir geležinkeliu. Kitaip sakant gyvenimas turi būti taip sutvarkytas, kad viskas būtų visų savastis ir niekas, išskyrus ypatingo suvartojimo dalykus, niekam kitam neprigulėtų, kaip tik visuomenei. Tuokart įvyktų galimoji žmonėms laimė: lygybė, brolystė, meilė. Ir darbas būtų smagumai, o nė prievarta.

Tą tatai naują visuomenės surėdymą skelbia mokslas, žinomas po vardu socializmo. Kitaip sakant, tai yra darbininkų žmonių naujosios gadynės evangelija, parodanti dabartinio gyvenimo netikumą ir skriaudas ir pažadanti ateityje tai, ko trokšta kiekvieno žmogaus širdis—tai yra laimė. Kuomet tai įvyks—nepasakysi. Tik mūsų uždaviniu yra patiems su ta naujosios gadynės evangelija apsipažinti ir su ja supažindinti mūsų vaikus, kad iš jų išaugtų naujai erai nauji, laisvi ir laimingesni už mus žmonės. Socializmas nėra tai neapykantos mokslas; tai teisybės ir meilės idealas, kuris turi surišť ivisus darbo žmones į vieną didelę draugiją kuriuos jokių audros, jokios priešingųjų sriovių pastangos neagalės.

Marijona Šunskienė.

Redakcijos atsakymai.

p. Mar. Šunskienė. Straipsnį "Į dirbančias moteris", šiek tiek jį pataisius talpiname. Bereikalo įsakote gražinti straipsnį, jai pasirodytų "nelegališkas", nesa moterų skyriuje, kurs yra pavestas visoms "Tėvynės" skaitytojoms, privalo išsireikšti įvairių pažiūrų moteris. Malonėkite tankiau rašinėti.

p. J. Piemenuks. Ačiū. Tilps sekančiame "Tėvynės" numeryje.

p. R. Vasiliauskas. Jūsų prisijūtoji korespondencija "Tėvynėje" nepatilps, nesa: 1)—ji jau tilpo kur-kas anksčiau "Kovoje", kas parodo, jog jūs S. L. A. reikaluose atiduodat pirmybę ne savo organui, bet kitiems laikraščiams; 2)—korespondencijoj pasakot paduotąjį projektą konstitucijos esant ta pačia netikusia konstitucija ir tt. ir tt. Prirašote daug prikaišiojimų pačiam projektui ir komisijai, bet neparodote, kame ir kas netinka, kokios tos pačios varžančios narius litanijos. Pagalios užmetate Komisijai, kam ji buvo tiek sauvališka, kad nepasiklausė narių, kokia konstitucija būtų jiems prieinamiausia. Ar atdavimas projekto visuotinam balsavimui prie kurio prašoma kuopas taisyti kas reikia ir kas jų nuomone yra taisytina neyra klausimas narių, kokia konst. jiems bus prieinamiausia? Nominacijos viršininkų bus pagarsintos tuokart, kada nominacijų laikas užsibaigs—Abelnai imant. Jūsų korespondencijos tikslas yra: kelti organizacijoje nepamatuotus ginčus, o prie to dabartinė "Tėvynės" redakcija negali prileisti. Duokite pamatą ir argumentus—tuokart bus kitas dalykas.

Susirinkimai S.L.A. kuopų.

Stamford, Conn. 168 kp. laikys mėnesinį susirinkimą 21 d. sausio, 2 val. po pietų po nm 178 Ludlow st. Malonės nariai susirinkti į šį susirinkimą, nes bus nominacija S. L. A. viršininkų. F. Naikelis, sekr.

Waterbury, Conn. 11 kp. laikys nepaprastą susirinkimą nedėlioje, 21 d. sausio, 7 val. vakare Kudirkos svetainėje, 881 Bank st. Bus nominacija į Pild. Tarybą ir skaitymas konstitucijos projekto. Malonės susirinkti visi nariai, nes turime daug reikalų apsvartymui. Susir. atsidarys anksčiau.

Newark, N. J. 245 kp. susir. atsibus nedėlioje, 21 sausio, 2:30 val. po pietų V. Ambroze kraut., 178 Ferry str. Privalo ateiti visi nariai, nes yra daug svarbių reikalų apsvartymui: rinkimas kuopos viršininkų, nominacija į Centro virš. ir apsvartymas Konst. poobjekto. Nepribuvus, kuopa baus. Rašt. M. Ambrozevičia.

West Scranton, Pa. 143 kp. metinis susir. 21 sausio, 1:30 val. po pietų Geo. Janes svetainėje, 1024 Jackson Str. Malonėsite susirinkti visi nariai, nes bus rinkimai: kuopos viršininkų, Centro viršininkų ir svastymas naujos Konst. projekto. Ateidami, atsiveskite nors po vieną naują narį prirašymui prie S.L.A.

Po S.L.A. kuopos susirinkimui, bus T.M.D. 95 kp. susir. Meldžiama visų narių susirinkti ir užsimokėti visas prigulnčias duokles. Priimama ir naujieji nariai.

S.L.A. 143 k. rašt. ir T.M.D. 95 k. išd. Simon Cusick.

Wilmerding, Pa. 42 kp. bus susir. 21 sausio, 1 val. po pietų L. S. Dr-stės svetainėje. Malonėkit visi draugai ir draugės pribūti, nes turime daug svarbių reikalų apsv.: nubalsavimas Konst. projekto ir perstatymas kandidatų į C. Valdybą. Todėl ateikite ir atsiveskit naujų narių prirašymui prie Susiv. Komitetas.

E. St. Louis, Ill. 88 kp. atsibus susirinkimai: pirmą nedėdį po pirmai kožno mėnesio, Barry's svetainėje, kampas Collinsville ir Ohio ave., ant 3-čių lubų, 2 val. po pietų. Todėl meldžiame visų sąnarių lankytos regulieriškuose susiriukimuose, pradedant nuo 4 vasario, 5 kovo ir t.p. Prot. rašt. F. J. Kasierauskas.

Cleveland, O. 178 k. laikys susirinkimą 21 sausio, 2 val. po pietų salėje J. Kapalinsko. Todėl meldžiama susirinkiman atsilankyti. Sek. J. Aukštikalnis.

Baltimore, Md. 64-ta kuopa laikys metinį susir. 21 sausio, 2 val. po pietų Lietuviškoj salėj, 506-510 W. Barre st. Teiksitės kuoskaitlingiausiai pribūti, nes bus rinkimai kuopos viršininkų ir daug kitokių reikalų. Sek. V. Čepaitis.

Pajieškojimas.

Pajieškau savo tikros sesers, Marijonos Dauskurdzintės, po vyrų Račkauskienės, Kauno gub., Raseinių pav., "Sidlavos" vol., Vaitkaičių sod os. Apie 14 metų Amerikoj, keturiš metai atgal buvo Port Washington'e o dabar nežinia kur. Ji pati, ar kas kitas malonėkite duoti žinią adresu:

Antanas Dauskurdis.

785 Bank st.

Waterbury, Conn.

Didelis Apvaikščiojimas.

Kruvinojo nedėdienio paminėjimui zuvusiuųjų darbo žmonių kurie prispausti vargo ir bado ėjo pas carą melsti malonės, bet vieton malonės caras paliepė juos sušaudyt. Brooklyn ir New Yorko lietuviškos draugystės suvienytomis spėkomis parengia tą apvaikščiojimą.

Nedelioj, 21 Sausio (January), 1912 m. Tautiško namo svetainėj 101—103 Grand st., Brooklyn, N. Y. Prasidės 2 val. po pietų. Bus prakalbos ir deklamacijos. Kalbės garsūs kalbėtojai vietiniai ir iš kitur pribuvę, taipgi deklamuos mažos mergaitės gražias eiles.

Įžanga visiems dykai!

Lietuvių Draugystės.

Farmas Parduodu.

Lietuvių Kolonija, Michigan valstijoje, kur turi pirkę 105 lietuviai farmas, Mason County. Turiu pardavimui gyvenamų farmų su budinkais ir sodais, žemė: molis su smėle, juodžemis maišytas. Turiu Lake County daugybę geros žemės, neišdirbtos farmoms, parduodu pigiai, ant lengvų išmokėjimų. Atsižaukt. o tuojaus gausi lietuviška informacijų knygelę ir mapą dovanai.

Adresuok:

Anton Kiedis

(11)

Lake County

Peacock, Mich

S.L.A. kningų apgarsinimas.

Kuningas A. Burba. Jo gyvenimas ir darbai. Mažas paminklėlis nuo S. L. A. Parašė Jr. Jonas. 1898. Spaustuvėj S. L. A. Plymouth, Pa, 29 pusl., kaina—20c. S. L. A. nariams—10c.

Šioje kningutėje Jr. Jonas (kn. J. Žilinskas) nūpiešia biografiją vieno iš veikliausių ir pažangiųjų Amerikos lietuvių kningų gyvenimą. Perskaičius šią kningutę, galima įgyti gana geras supratimas apie anų laikų lietuvių gyvenimo sąlygas. Kningutėje telpa šie paveikslėliai: Kn. A. Burba, Plymouth'o Lietuvių bažnyčia ir klebonija, kun. Burbos kūnas lydymas iš bažnyčios, kun. Burbos kūnas palaidotas ant Liet. Plymoutho kapinių. Kaina 20c. S. L. A. nariams—10c.

Kuomi žmonės gyvena? Maskoliškai paraše L. Tolstoj. Į lietuvių kalbą vertė Antanas A. Jocis. 1900 m. autoriaus lėšomis atspausdinta Lietuviškoj Spaustuvėj, Waterburyje, Conn. 56 pusl. kaina 15c. S. L. A. nariams—8c.

Lengvas pasiskaitymas apie labai svarbų dalyką. Patarina paplatinti garsaus rusų rašytojaus veikalėlis. Kaina 15c. S. L. A. nariams tiktai 8c.

Politiškoji Ekonomija, kas ji yra ir ko mokina. Pagal Dr.ą J. B. Marchlevskį ir kitus sutaisė ir išleido (su prenum. pagalba) v. K. Račkauskas. 1909 m. 84 pusl., kaina 25c. S. L. A. nariams tiktai 20c.

Mēs gyvename tokioje gadynėje, kuomet įvairūs ekonomiški ir socijališki klausimai iškyla mūsų draugijoje ir reikalauja aiškinimo ir supratimo. Minėtoje kningutėje autorius atsako į daugelį klausimų, surištų su Politiškąja Ekonomija. Patariame visiems ir kiekvienam tą kningelę įgyti ir paplatinti. Sutaisyta ir išleista dailiai ir rupestingai. Kaina 25c. S. L. A. nariams tiktai—20c.

Atida ne ukėsams Suv. Valst.

1 Dėlko ateiviams reikalingos ukėsiškos popierės. 2 Ką reikia daryt norint pastot Suv. Valstijū ukėsu. Kur ir kada galima paduot prašymą. 3 Ką turi žinoti pakol gausi ukėsiškos popierės. 4 Klausimai su atsakymais lietuviškai ir angliškai 5 daugelis kitų naudingų patarimų. Knygelė kozm Lietuviui yra reikalinga ir ją galima gauti pas J. Bendrick. Kaina 25 centai. Pinigus ir laiškus siųskite šiuo antrašu:

Joseph Bendrick,
Clerk of Court, POTTSVILLE, PA

SLA. Pildomoji Taryba.

PREZIDENTAS:

F. Živatkauskas,
110 W. Market St., Scranton, Pa.

VICE-PREZIDENTAS:

S. Žalnieraitis,
Box 32, Wanamie, Pa.

SEKRETORIUS:

A. B. Strimaitis,
107 W. 30-th St., New York, N. Y.

ŪZDININKAS:

J. Skritulskas,
26 Broad St., New Britain, Conn.

ŪZDO GLOBEJAI:

T. Paukštis,
123 N. Main St., Pittston, Pa.

P. W. Birštonas,
Oak St., Shenandoah, Pa.

DAKTARAS-KVOTEJAS:

Johan. Balušaitienė,
2400 5-th Ave., Pittsburg, Pa.

LITERATIŠKAS KOMITETAS:

L. Šernas,
1252 S. Halsted St. Chicago, Ill.

Dr. J. Šliupas,
1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.

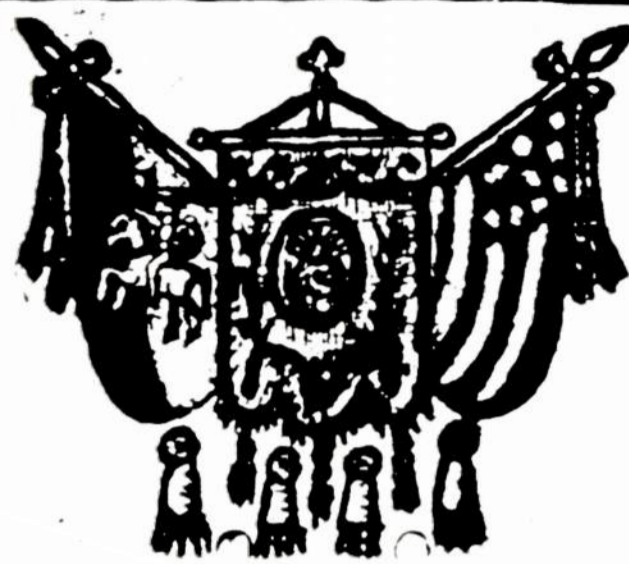
P. Mikolainis,
Box 62, New York, N. Y.

Mariams SLA. knygos už puse kainos.

Budas Senovės Lietuvių, pusl. 217 kaina	50 c.
Lietuviška Chrestomatija, pusl. 176	40 c.
1 Dėdai ir Gražina, pusl. 761	25 c.
4 Europos Istorija, pusl. 319	25 c.
Gibsinis Jotis, pusl. 38	15 c.
6 Jonas iš Kempės ir Šilka, pusl. 23	10 c.
7 Konradas Valenrodas, pusl. 24	15 c.
Kražių skerdynė, pusl. 77	15 c.
10a Aleksandra Burba, pusl. 29	20 c.
Kelionė į Europą, pusl. 52	10 c.
Kuomi žmonės gyvena?, pusl. 56	15 c.
Lietuviai Amerikoje, pusl. 174	\$1.00
3 Naktys Edvardo Yungo, pusl. 21	10 c.
14 Našlaitė (Drama keturių veikmių)	10 c.
15 Petras Zemaitis, pusl. 89	20 c.
16 Padėjimas Lietuvių Tautos, (rusų kalba)	\$1.00
17 Dirva, pusl. 123 1898 m. vienas num.	75c.
18 "Tėvynės" komp. 1896, 1897, 1898 ir 1899m. po 50c	

KNYGIUS:

A. B. Strimaitis
807 W. 30-th St. New York City.

LIETUVIŠKA APARATŲ DIRBTUVE.

Guodotinioms tautiškomis ir bažnytinėms draugystėms išdirba: Karunas, Amerikonliškas vellavas, Szarpas, Juostas, ženklellus, kepures ir marszalkoms paređus, teipgi visus bažnytinius aprėdalu. Norėdamos guodotinos Draugystės arba guodotini kunigai, jog Jusų darbas būtų gerai atliktas, paveskite jį tikrai lietuvei.

T. Andruszewicz & Co.

1421 Division St. - - - Chicago, Ill.
netoli Milwaukee ave.

ALBERT G. GROBLEWSKI

Savininkas ir Fabrikantas Geriausių
"LENKISZKU - LIETUVISZKU VAISTU."

Geriausia
Gyduolė
nuo
Strėnų skaudėjimo
Degimo krutinėje
Galvos skaudėjimo
Kateros
Užsišaldymo
Neuralgijos
nuo
Gerklės skaudėjimo

Mešlungio
Skausmo krutinėje
nuo
Patrukimo
Azma arba
Dusulio
Štyvumo sprando
Skaudėjimo:
Šonuose
Rankų ir
Kojų.

Ypatingos Gyduolės.

Jeigu sergate užsisenėjusioms ligoms nuo kurių negali pagelbėt nė daktarai nė li-gonbučiai, arba paslaptioms ligoms, aprašykite man savo nesveikumą gerai ir aiškiai (be užslėpimo) nes čion eina ne tik apie tavo sveikatą, bet labai tankiai ir apie tavo gyvastį. (Atsimink, jog kiekvienas garbingas daktaras užlaiko paslaptį kaip ant išpažin-ties). Užtai nesigėdyk ir nebijok, rašyk teisybę o mielai suteiksiu rođą ir prisiųsiu geras gyduoles pagal tavo ligą su nurodymu kaip reikia jas vartot, už prekę labai mažą. Reikia rašyt laiškus stačiai pas mane pridėdant visados 2 c. markę ant atsakymo, nes kitaip negausit atsakymo. Teipgi mes reikalaujame gerų agentų kiekviename di-deliame mieste ir jų aplinkėse. Agentai nuo Lietuviškai-Lenkiškų gyduolių gali už-dirbti nuo 50 dol. iki 150 dol. ant mėnesio. Uždarbį duodame kuogeriausia. Taigi ra-šykite reikalaudami agenturos. Kiekvienas lietuviškas štornykas teipgi privalo užlaikyti visada mūsų puikias Lietuviškas gyduoles savo štoruose ant pardavimo, kad mūsų tau-tiečiai reikalaudami galėtų pas kiekvieną nusipirkti ir nereikalautų išduoti pinigų do-vanai kokiemsnors apgavikams tose aplinkėse. Štornykai, rašykite pareikalaudami gy-duolių, nes geras uždarbys ir parduokite mūsų tyras Lietuviškas gyduoles, kurias mes gvarantuojame. Rašykite po antrašu:

ALBERTAS G. GRABLIAUCKAS

Cor. Elm & Main Str., Plymouth, Pa.

SKAITYK, O ŽINOSI VISKĄ.

Pranešu visiems lietuviams ir savo kostumeriams, kad aš perkėliau savo krautuvę į Chicago, Ill., kurioj galite gaut: laikro-džių, laikrodėlių, lenciugėlių, visokių žiedų, spilkų, kolčikų, kompasų, kryžiukų. Puikiausių armonikų, skripkų, klernetų, trubų, koncertinų ir daugybę visokių muzikališkų instrumentų. Gerų britvų, visokio skyriaus drukuojamų mašinukų, albumų fotografijoms, guminių litarų. Monų knygų, istoriškų ir mal-da-knygių. Gražių popierių gromatomis rašyti su puikiausiais apskaitymais ir dainomis, su drukuotais aplinkui konvertais, tu-ziną už 25c, 5 tuz. \$1.00, perkupčiams 1000 už \$6.00. Jaigu kas ne-turite mano katalogą, rašyk šiadien: prisiųsdami už 5c markę, o aptūrėsi mano Didelį Katalogą Dykai su 1006 naudingų visokių daiktų. Aš užtikrinu, kad mano tavoras pirmos kliasos, o prekės pigesnės kaip kitur. Perkupčiai gali gauti pirkt tavorą daug pigiau kaip kitur. Kviečiu visus lietuvius ir lietuvaites su orderiais ir visokiais pirkiniais kreiptis pas savo tautietį

M. K. Wilkewich,

3225 So. Halsted St. Dept. L. Chicago, Ill.